telő kapitány, *Guy Thys* vezérletével egyre nagyobb tekintélyt vívtak ki maguknak Európa labdarúgó színpadán. Már az EB küzdelmek idején olyan csapatokat győztek le, mint Anglia, Spanyolország, majd Olaszország. A VB selejtezőben a belgák csoportelsőként végeztek a nagy vetélytárs hollandok előtt. Akadnak jónevű játékosok a vörös ördögök együttesében — a remek kapuvédő *Pfaff*, a csapatkapitány *Gerets*, azután *Millecamps*, *Meeuws*, a Genova csapatában szereplő *Van der Eycken*. Elöl, a csatársorban pedig *Van der Elst*, *Ceulemans* és a fiatal *Czerniatynski*.

*

Ausztriában eddig a szövetségi kapitányi poszt betöltése kavarta a legtöbb vihart. 1981 decemberében *Karl Stotz* távozott, helyére *Ernst Happelt*, a volt sokszoros válogatott osztrák játékost, a Hamburg csapatának edzőjét szemelték ki. Kezdetben minden rózsásnak tűnt, a Hamburg vezetői nem zárkóztak el, csak azzal tértek ki, hogy ez a kérdés — a Bundesligában dolgozó külföldi edzők ügye — a Német Szövetségi Köztársaság Labdarúgó Szövetségének hatáskörébe tartozik. Eleinte a szövetség is biztatóan állt a kérdéshez. Mindaddig, amíg a döntő sorsolásakor ki nem derült, hogy az NSZK és Ausztria egy csoportba került, a továbbjutásért szembe kell egymással nézniük. A nyugatnémetek döntése ezek után: szó sem lehet Happel osztrák kapitánykodásáról, szerződése a Hamburghoz köti, s mindenben eleget kell tennie az abban vállalt kötelezettségeknek. A huzavona sok értékes időt rabolt el szomszédaink felkészüléséből. Végül *Georg Schmidt* kapott megbízást, aki Stotz ideje alatt a segédedzői szerepet töltötte be. A kapitány-válság, ha meg is viselte a csapatot, nem változtat a tényen, a külföldön játszó *Pezzey*, *Prohaska*, *Hattenberger*, *Jara*, a nagyszerű *Krankl* és *Schachner* bizony klasszis labdarúgó, remek együttest alkotnak. Azért jó lenne éppen a VB döntő csatái közepette találkozni velük, s visszavágni nekik a márciusi népstadionbeli vereségért. Már csak azért is, mert az minden bizonnyal már a csoportból való továbbjutásunkat jelentené, hiszen Ausztria a II. csoportban van (NSZK, Ausztria, Chile), mi pedig a III-ban (Argentína, Belgium, Salvador, Magyarország).

(Folytatjuk a május 20-i számunkban)

Gallov Rezső

Fáradhatatlan középpályás és veszélyes góllövő egyszemélyben az NSZK csillaga, Paul Breitner

A legeredményesebb osztrák támadójátékos, Krankl, minden megmozdulása gólveszélyt jelent, őrzése valamennyi csapatnak nagy gondot okoz

A FOMO GYERMEKNAPI AJÁNLATA

Rajz-, mese- és ifjúsági filmek a Tanács mozi műsorán május 20–26.

20-án: Hahó, a tenger (de.), Locsolókocsi (du.), 21-én: Hahó, Ocsi (de.–du.); 22-én Lúdas Matyi (de.), A varázsló (du.); 23-án: Tótágas (de.), A Pál utcai fiúk (du.) (képünkön); 24-én: János vitéz (de); Csutak és a szürke ló (du.); 25-én: Húgó, a víziló (de.), A beszélő köntös (du.); 26-án: Égigérő fű (du.), Légy jó mindhalálig.

Minden kedves nézőnknek gyermeknapra egy film-fotót ajándékozunk!

EGY JEGY – EGY FOTÓ!

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket az Egyt...

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége. Gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A gyógyszergyártáshoz a korszerű berendezések mellett szükség van a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkájára is.

Ha elvégezted az általános iskolát, a következő szakmákra jelentkezhetsz: **általános vegyipari, hegesztő, esztergályos, marós, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezetékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi gépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgép-szerelő, villamoshálózat-szerelő, műszergyártó- és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek), bútorasztalos, épületasztalos, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló, kőműves.**

A képzési idő 3 év. Kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás bizonyítványt egyszerre szerezhettek a következő szakmákban:

általános vegyipari, elektronikai műszerész, irányítástechnikai műszerész.

A képzési idő 4 év. Az általános vegyipari szakon kollégiumot biztosítunk.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt: tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj, 250,– Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés, félévenként jutalomlehetőség, évente nyereségrészesedés, szociális és kulturális lehetőségek.

Az iskola elvégzése után támogatjuk a továbbtanulást gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb

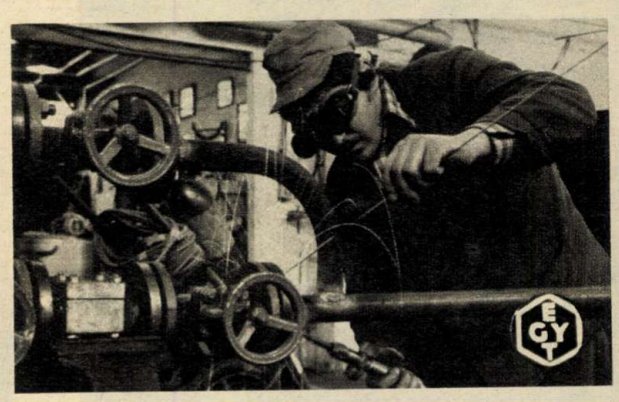

szakmai tanfolyamokon. Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A továbbtanulással kapcsolatos további, részletes tájékoztatást ad az Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.

Egyt...

Címünk: Budapest X., Keresztúri u. 30–38.
Levélcím: 1475 Budapest, Pf. 100.
Telefon: 836-702

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.

Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.

Ne feledjétek! – Vár az

Tudományos szerelem

Egy sereg költő szerint a május a szerelem hónapja. Mivel merő képtelenségnek tartjuk, hogy egy sereg költő egyszerre tévedjen, kötelességünknek érezzük, hogy mi is foglalkozzunk a témával. Természetesen mellőzve a léha felszínességet, kizárólag a tudomány szigorú szempontjai alapján.

1. A SZIMPÁTIA

A kór lappangási ideje. Pulzus, vérnyomás, légzés normális, sőt az esetek többségében maga az egyén is az. Olykor két-három óráig is eltarthat, mire az első tünetek jelentkeznek.

Hála a rohamléptekkel fejlődő tudománynak, ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy pontos leírást adhatunk a betegség okáról, amely az egyén külső megjelenésében rejlik. A szimpatikus egyén külsőre magas vagy alacsony, szőke, barna, vörös vagy fekete, izmos vagy törékeny, vidám vagy mélabús, fecsegő vagy ábrándos, választékosan öltözködik vagy lezser. Rigolyás precizítással úgy is mondhatnánk, hogy a fene tudja, hogy milyen.

Megelőzése – különösen a tavaszi hónapokban – úgyszólván lehetetlen, az egyén nem is sejti, hogy bensőjében titkos féreg foga rág. Szerencsés esetben egyetlen menekvés kínálkozik, ha a szimpatikus egyedet mással látjuk sustorogni egy ablakmélyedésben. Ilyenkor szimpatikus tulajdonságai egyszeriben idétlenné válnak a szemünkben.

Ez a teljes gyógyulást jelenti egészen a következő szimpatikus egyed megpillantásáig, ami szintén eltarthat akár két-három óráig is.

2. A ROKONSZENV

A szimpátia súlyosabb változata, ennek kialakulásában már az illető egyed belső, jellembeli tulajdonságai is szerepet játszanak.

A tünetek: az egyed jelenlétében enyhe nyomás a gyomor tájékán. A pulzusszám némiképp emelkedik, és a beteg ellenállhatatlan vágyat érez arra, hogy rendbehozza a külsejét, mert hirtelen satnyának és nevetségesnek érzi magát.

A betegség kórokozóit már régen leleplezte a tudomány fáklyája. Eszerint a rokonszenves egyed bátor vagy félénk, gyöngéd vagy erőszakos, előzékeny vagy nyegle, kedves vagy fölényes, okos vagy csacska. Legcélszerűbb, ha e tekintetben a nagy neurotikus, dr. Molnár Majolika meghatározásához tartjuk magunkat, miszerint tudja a fekete kórság, hogy kinek melyik egyed a rokonszenves.

Gyógyítása előtt tehetetlenül széttárt karral áll a tudomány. Legfeljebb környezetváltozást ajánlhatunk, bár ez a gyógymód sem nevezhető tökéletesnek. Mert hiába kerüljük az illető rokonszenves egyed környezetét, más környezetben hasonlóan rokonszenves egyedekkel kerülünk kapcsolatba.

Úgyhogy a lánglelkű Nempéter Pál professzor szavaival élve, megette a fene az egészet.

3. A SZERELEM

A betegség teljes kifejlődésének állapota. Sokan halálosnak tartják, de azért még mindig jóval többen halnak meg végelgyengülésben.

A beteg a szeretett egyed jelenlétében furcsán mekegő vagy kukorékoló hangokat hallat, az arca egészségesen szederjessé válik, és erősen romlik a látása. Tudniillik az illető egyedben olyan képességeket és tulajdonságokat lát, amelyeknek a fele sincs meg a szerencsétlenben. A tenyér vizes, a szív vadul száguldozik a mellkasban. Az egyben egyetlen kínzó kérdés zakatol: mit keresnek ezen a világon a többiek . . .?

A betegség kórokozójának felderítésével még adós a tudomány, és reméljük, hogy az is marad. Mert ha ezt a kórt egyszer netán gyógyítani lehet majd, akkor egy idő múlva nem lesz kit gyógyítani.

Leküzdése tehát nehéz, és igen hosszadalmas folyamat. Néha két-három hét is eltelik, mire a beteg lábadozni kezd, és ismét felismeri az ismerőseit. Addig is erősen kímélő életmódra szorul, amely a környezetétől rengeteg megértést és tapintatot követel.

Ha például egy vidám összejövetelen hirtelen eltátja a száját és minden értelmet nélkülöző tekintettel messzire néz, okvetlenül pisszegjük le azt, aki ezért lemarházza. Továbbá semmi esetre se fárasszuk őt olyan középkori ráolvasásokkal, mint a „Ne is törődj vele!", vagy „Meg sem érdemli, hogy rá gondolj!", esetleg a „Fel a fejjel, más ürge is van a világon!", netán a „Felejtsd el, és kész!" kezdetű mondókák.

Már csak azért se, mert úgysem jut el az agyáig a nevetséges jó tanács, és ez még a jobbik eset. Mert az is előfordulhat, hogy eljut, és ebben az esetben ő fog lemarházni minket.

Egy időben erősen tartotta magát az a babona is, hogy a betegség más irányú elfoglaltsággal – például tanulással – gyógyítható a legeredményesebben.

Dr. Egyedem Benedek, a neves hisztérikus az asztalt csapkodta a nevetéstől, amikor ezt előadtuk neki. Szerinte azok, akik a fenti nézetet hangoztatják vagy nem estek még át ezen a betegségen, vagy ha igen, akkor már régen elfelejtették.

Ami viszont ismét csak azt bizonyítja, hogy mégsem annyira halálos ez az egész ügy.

Cser Gábor

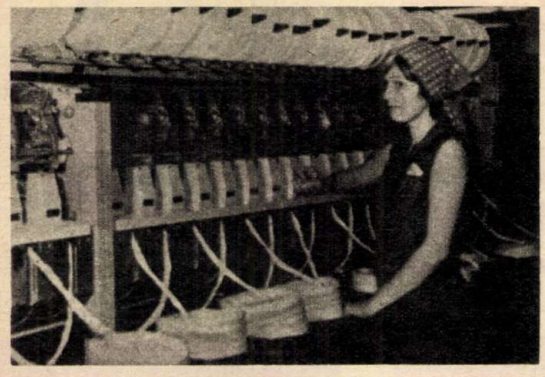

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve **textilgépszerelő, esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkástanulónak,**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben dolgoznak.

Szakmunkásvizsga után:
— a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kapnak elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. — 1502

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak az 1982—83-as tanévre: **épületvillamossági szerelő (villanyszerelő), padlóburkoló, magasépítőipari ács-állványozó, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, szobafestő és mázoló (tapétázó), kőműves, épületasztalos, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos, építőgépszerelő, épületburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos szakmákba.** Vidéki fiatalok részére a tanácsok irányítása alá tartozó kollégiumban elhelyezést, teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat, a III. évben teljesítménybérezési lehetőséget, a rendeletekben előírtaknak megfelelően társadalmi szerződéses ösztöndíjat ad a vállalat.
Jelentkezés: személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatásán Budapest XXI., Kiss János altábornagy u. 19—21. – 1751. (Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal második megálló.)

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!
Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.
Juttatások:
— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**
Ezen felül megilleti a tanulót:
— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200—4400 forint** között van.
Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

bemutassa a foci drámáját, pontosabban Mészöly Kálmánét. A rendező az ő portréját próbálta megrajzolni. A kétségbeesett vagy éppen örömtől sugárzó tekintet, a dicsérő vagy korholó, sőt, olykor nagyon is durva szavak valóban elénk állították a kapitányt, az embert, aki ilyenkor, a meccsen már szinte nem tehet semmit, csak ül a kispadon. Végigéli a csúcsokra emelkedések és a legmélyebb völgyekbe zuhanások mámoros, illetve szorongató pillanatait, perceit. De ez csak az egyik arca az embernek, a szövetségi kapitánynak. A filmben látott Mészöly Kálmán ideges volt és kapkodó, durván káromkodott, föl-fölugrott a kispadról — akár egy szurkoló. A film adós maradt az igazi Mészöly bemutatásával. Mert lehet például, hogy a taktikai eligazításokon Mészöly nyugodt és udvarias, szinte tudományos alapossággal tervezi meg az edzéseket, bölcs pedagógusként fogja össze a csapatot... és még hosszan sorolhatnók azokat a „kapitányi arcokat", amelyeket a film nem tárt elénk. Kár, mert akkor biztos, hogy jobban megismertük volna ezt a nagyszerű sportembert. Így egy órán keresztül csak az idegességében, érthető feszültségében, aggodalmában osztozhattunk. Na meg meditálhattunk azon, hogy talán nem is kellett volna hatvanperces filmet készíteni arról, mennyire izgul ilyenkor a szövetségi kapitány.

Ezt valahogy eddig is gyanítottuk. Mint ahogy azt is sejtettük: nem lágy lírai szavakkal fejezi ki indulatait, de arra álmunkban sem gondoltunk volna, hogy a kapitány úgy káromkodik, mint — ahogy mondani szokták — egy zupás őrmester.

Kár volt lefokozni...

S. F.

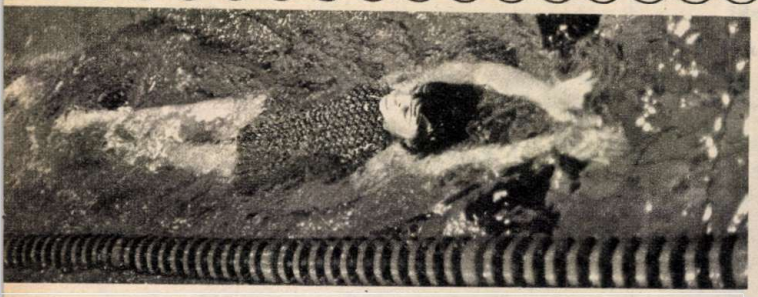

Harmadszor rendezték meg Dunaújvárosban az Arany Üst úszóversenyt, amelyen gyakorlatilag mindenki megméretik, akit az úszósport — alapsportág — utánpótlásába lehet sorolni. Külön kategóriában mérik össze tudásukat, akik még nincsenek egyesülethez leigazolva, viszont „spontán" úszástudásukkal kiemelkednek iskolás társaik közül. Hogy ez az erőpróba hány kisdiákot mozgat meg országszerte? Csaknem százezer általános iskolásról van szó, akik a falusi, városi, megyei selejtezőkön versenghetnek, hogy a legjobbak közé kerülve elmehessenek Dunaújvárosba, ahol sor kerül a vizes csúcstalálkozóra.

Persze, nemcsak arra... Ha már úszóverseny, akkor nem maradhat el az „igazi" csatározás sem. Idén például öt ország legjobb 13—14 évesei versengtek a hazai utánpótlás legjobbjaival, Erdélyivel (Dunaújváros), Ormossal (Nyíregyháza), Gyenessel (Budapest), Pálóczival (Zalaegerszeg). Unatkozni egyszerűen nem lehetett a dunaújvárosi fedettben, a már hagyományosnak nevezhető tavaszi vízi show-n. Az említettek mellett családi váltók, sok tréfás játék (természetesen a vízben) és — újdonságként — halfogó verseny színesítette az amúgy is pompás programot...

Serényi Péter
Fotó: Wagner Margit

TÖPRENGŐ

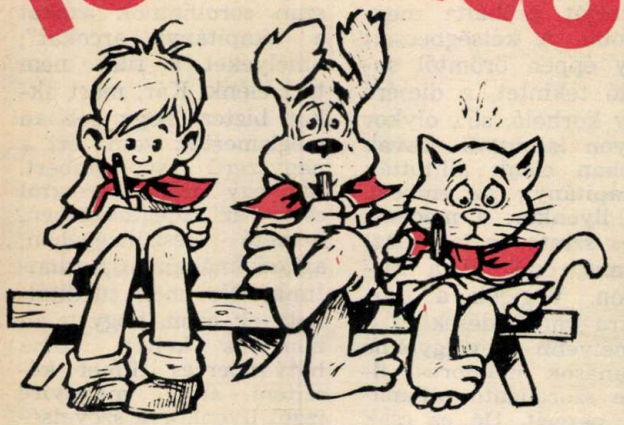

CSAK TIPPELNI LEHET

Rejtvényes külföldi utazásra hívunk. Földrajzi ismereteid, a televízió és a hetilapok képei segítséget nyújtanak, mert egy kicsit nehezek ezek a rejtvények. Némelyiknél csak tippelni lehet, de reméljük, hogy szerencséd lesz.

A megfejtéseket lehetőleg levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 24. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „Töprengő".)

TORNYOK. A moszkvai Kreml két tornyát láthatod. Közülük vajon melyik a híres Szpaszkij-torony?

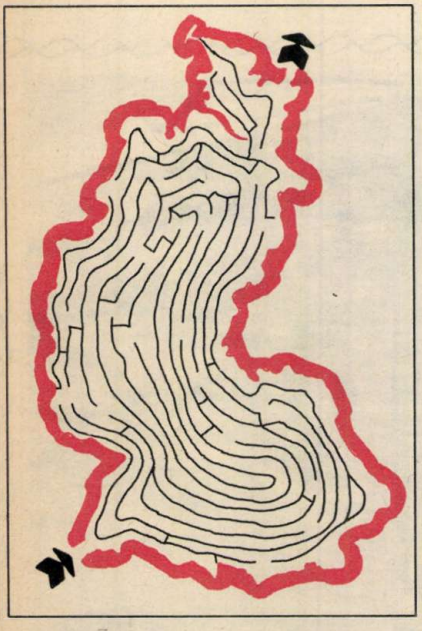

HOSSZÚ AZ ÚT. Egy idegen turista gépkocsijával elindul az NSZK déli határától a kacskaringós útvonalon. Vajon eljuthat-e az Északi-tengerhez?

KÉPET TESSÉK! Aki egyszer eljut Párizsba, feltétlenül meglátogatja azt a helyet, ahol festők és grafikusok dolgoznak – még éjjel is – és árulják a képeiket. Mi a neve ennek a helynek?

1: Montparnasse, x: Tuileriák kertje, 2: Montmartre

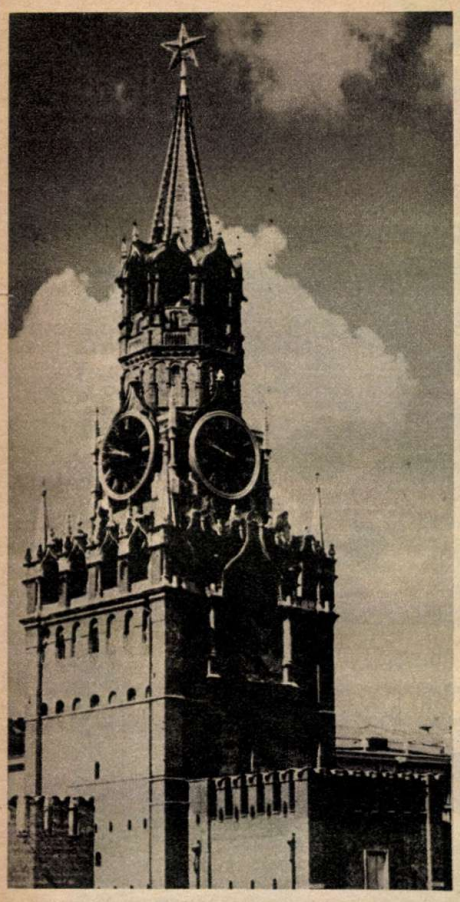

NYERTESEK

A 12. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Gobb István, Budapest V.; Helm Krisztina, Bp. XVII.; Szedlacsek Judit, Bp. XIII.; Czinder Katalin, Gardner Katalin, Sopron; Hendrik Krisztina, Lábatlan; Kovács Erzsébet, Gyula; Matos Anna és János, Katymár; Mihálovics Zsuzsa, Borota; Molnár Attila, Komárom; Oláh Éva, Mezőnagymihály; Papp Andrea, Tapolca; Papp Éva, Kisszállás; Péczi Andrea, Pápa; Sinka Marianna, Tiszanána; Tőth Ildikó és Erika, Alap; Veress Sándor, Bihartord; Vízhányó Zsuzsa, Kecskemét.

A jutalmakat a mostani és az előző számok nyerteseinek csak később tudjuk postázni. Szíves elnézést kérünk érte.

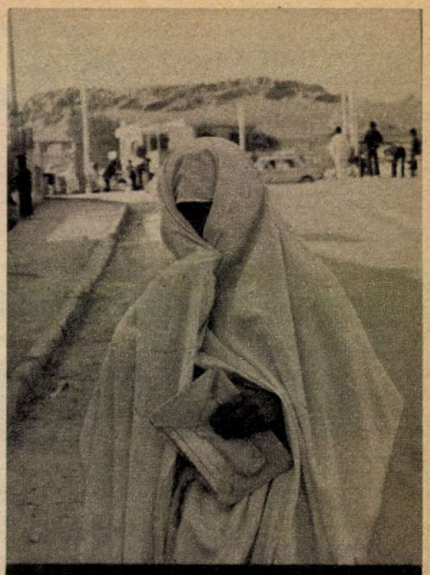

KI VAGYOK ÉN? a) egy színész, aki kísértetet játszik egy filmvígjátékban; b) egy arab nő, akit vallása kényszerít arra, hogy eltakarja arcát a világ elől.

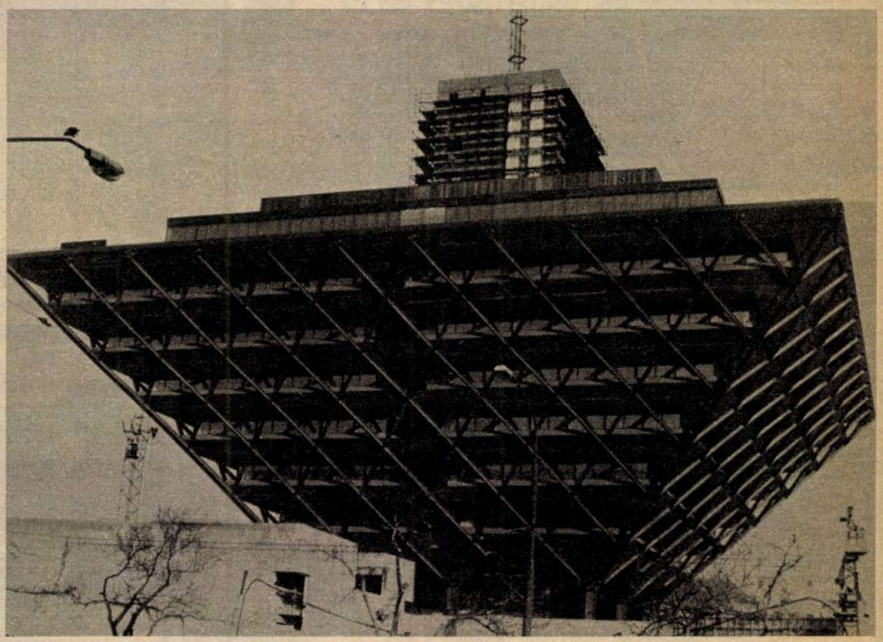

HOL VAN EZ AZ ÉPÜLET? Egyik turista: „Kairóban. Hiszen ez nem más, mint egy fordított piramis." Másik turista: „Nem kell olyan messzire menni. Ez az épület Pozsonyban látható. A szlovák rádió és televízió székháza." Kinek van igaza?

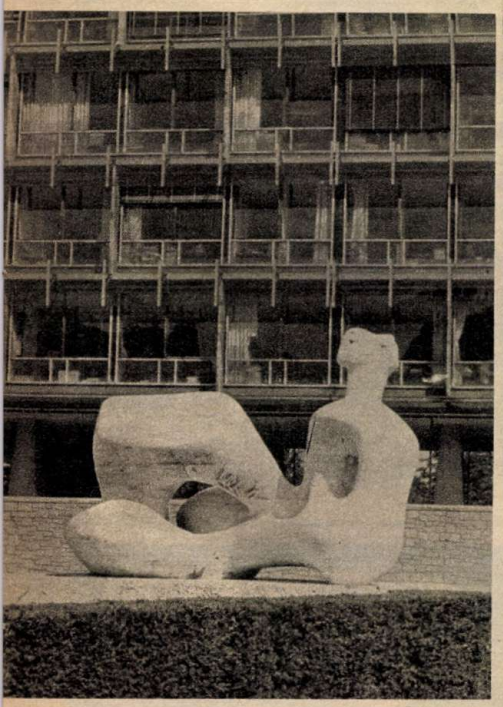

SZÉKHÁZ. Párizs híres, modern épülete. Az alábbi öt szó egy-két betűjéből összerakhatod az intézmény jól ismert rövidítését.

ÚJ NEOGÓT STÍLUSÚ CSINOS OPERAHÁZ

A 14. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A NYELVTUDÓS: Szarvas Gábor. – HUSZONEGY: látcső, villa, vonalzó, kefe, bumeráng, sulykoló. – A CSILLAGÁSZ: Halley. – EGY NAGY ÉPÍTKEZÉSEN: 10 eltérés. – NÉPEK, NEMZETEK: Török, orosz, görög, angol, afgán.

A TEMPLOM. Az athéni Akropolisz híres szentélyének romja. Vajon melyik görög istennő tiszteletére építették?

HORKANTÓ
a sivatagban

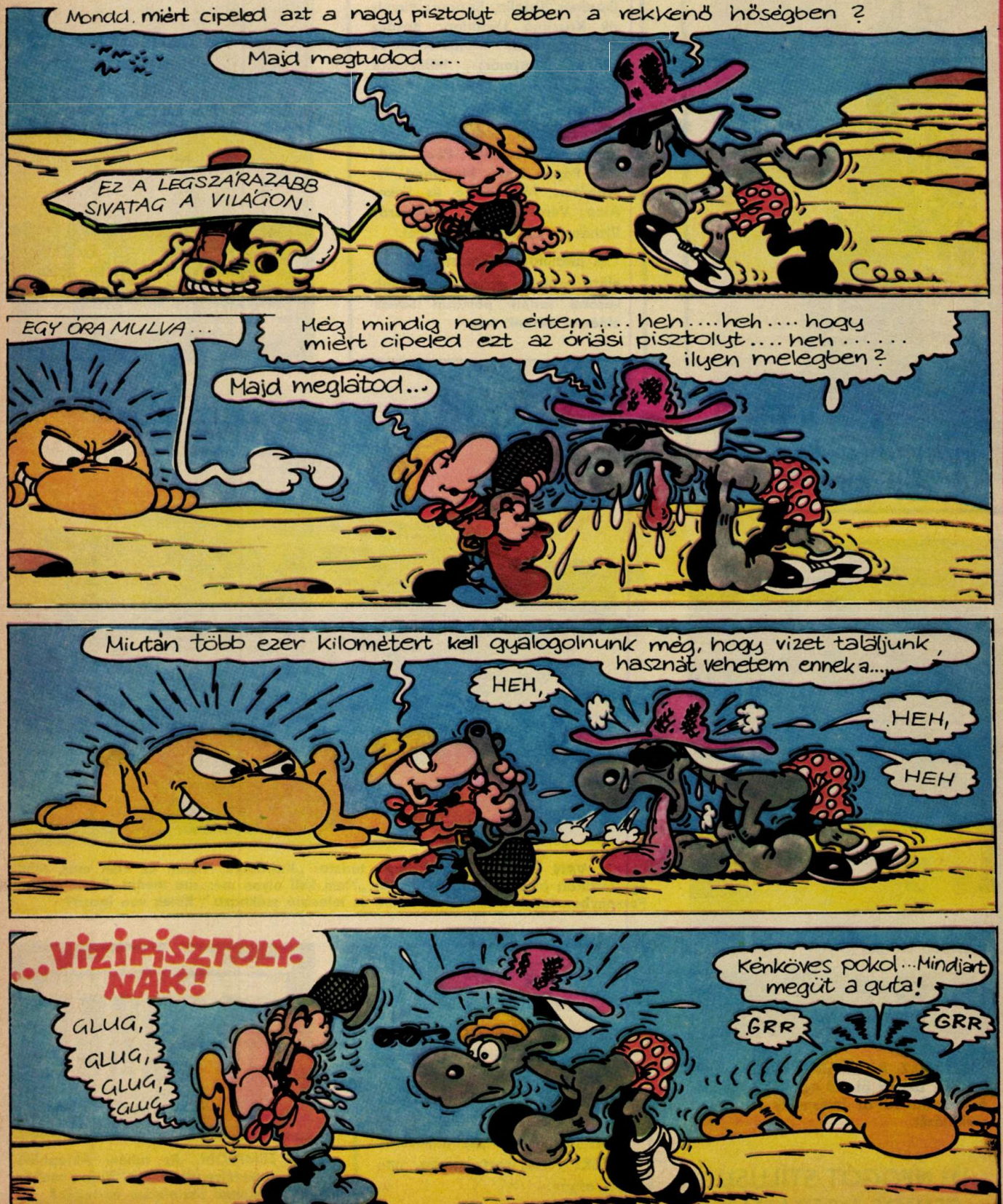

MIT üzen a Pajtás?

ESZPERANTÓUL tanulna Gönczi Judit (Szendrő, Új élet út 32. — 3752) és három társa. Érdeklődésünkre a Magyar Eszperantó Szövetségtől a következő választ kaptuk: lehet nyelvkönyvet rendelni, de lehetőség van egy folyamatosan működő levelező tanfolyamra való beiratkozásra is. Levélben kell jelentkezni (Magyar Eszperantó Szövetség, Budapest, Pf. 193. — 1368), a részvételi díj, a tankönyv árát is beleértve, 400 Ft. Feladatokat küldenek ki a jelentkezőknek, vasárnaponként pedig szóbeli beszélgetésre is alkalom nyílik a tanfolyamot vezető tanárral. Lehetőség van, tehát jelentkezzetek!

A TTT CÍMÉT kérdezi tőlünk Kiss Éva, Makóról (Damjanich u. 12. — 6900). Íme: Magyar Televízió, TTT. Budapest — 1810. Megfejtésedet legközelebb erre a címre küldd be!

PAJTÁS-CSOKORRA még mindig sok javaslatot kapunk tőletek. Nemrég például a padragkuti általános iskola hetedikeseitől. Már hírt adtunk róla, hogy ezt az akciónkat befejeztük. A közelgő pedagógusnap azonban jó alkalom, hogy virággal, kedves szóval köszöntsétek szeretett tanáraitokat, igazgatótokat.

A LASSIE HAZATÉR és a Kramer kontra Kramer című könyvek iránt érdeklődik egy névtelen levélíró. Bár az ilyen levelekre nem szoktunk válaszolni, de mivel úgy véljük, többeket érint a kérdés, most kivételt teszünk. Az első regény megvásárolható a könyvesboltokban, például a budapesti Könyváruházban is. (VII., Rákóczi út 14.) A Kramer kontra Kramer viszont már legfeljebb antikváriumban lelhető fel, de felnőtt könyvtárból is ki lehet kölcsönözni.

RÉGÉSZNEK készül Kerékgyártó Zsuzsa (Tiszaladány, Móricz Zs. út 3. — 3929). Történészeket, régészeket a tudományegyetemek történelem szakán képeznek. A gimnáziumban a fakultáció során válaszd a latin nyelvet, mert különösen a régész szakmához nagy szükség van rá.

AZ APACSOK KAPITÁNYA című képregény sorozat sorsáról érdeklődik Szloboda Ferenc (Gomba, Akácfa sor 45. — 2217.) Mint jeleztük lapunkban, e sorozat befejeződött. Örülünk, hogy tetszett a „Taranis, a gallok fia" című sorozatunk is. A jövőben szintén szándékozunk indián történeteket közölni.

PLAKÁTOT kér tőlünk Kozma Erzsébet (Rezi, Hunyadi út 2. — 8373), mint írja: „Hallottam, hogy ingyen elküldik színészek és együttesek plakátjait." Erzsike! Sajnos, sem ingyen, sem pénzért nem tudunk küldeni plakátot, mivel plakáttervezéssel és -készítéssel nem foglalkozunk.

KEDVES ISMERŐS című rovatunkhoz számtalan kívánság érkezik, amelyek alapján végül is eldöntjük, kiről készüljön poszter. De! A legtöbb esetben nem tudnánk biztos választ adni a javaslatokra, mivel előfordul, hogy valamelyik külföldi színészről vagy együttesről nem sikerül megfelelő fotót találni, vagy a hazai kedvenccel, elfoglaltsága miatt, nem sikerül riportot készíteni. Ezért ezekre a levelekre nem válaszolunk. Szatmári Anikó és Bakk Judit (Debrecen, Burgundia út 20. — 4024) is ezért nem kapott választ tőlünk. Kívánságukat azonban feljegyeztük, s mikor alkalmunk lesz rá, közöljük a kért együttes képét.

ÉKSZERTEKNŐSÉT szeretné elcserélni Papp Géza (Kecskemét, Nagykőrösi u. 25. — 6000.) A környezetedben próbálkozz a cserével, mivel a posta élő állatot nem szállít, ami érthető is. Csere-bere rovatunkban szívesen közvetítünk a cserélni szándékozók között, de adásvétellel nem foglalkozunk. Azt már a szüleitek segítségével bonyolítsátok le.

MON-CHI-CHIT szeretnének venni Vágó Kingáék (Törökszentmiklós, Hunyadi u. 12. — 5200). Budapest és a nagyobb városok játékboltjaiban időnként lehet kapni különböző méretben. Trafikokban is előfordulnak, de ott inkább csak utánzatokat árulnak, amelyek korántsem olyan kedvesek, mint az eredetiek. A különböző országok japán szabadalom alapján — azt megvásárolva — gyártják. Előfordul, hogy más néven kerülnek piacra, a franciák például KIKI-nek hívják. Reméljük, kis utánjárással nektek is sikerül beszerezni.

FILMESEK, FOTÓSOK, FIGYELEM!

1982. július 1—3-ig rendezzük meg az úttörő filmesek II. turai találkozóját sátortábor formájában. A találkozó célja: az úttörő filmszakkör által készített alkotások, valamint a fotószakkör diaműsorainak szemléje, országos tapasztalatcseréje. A találkozóra csak szakkörök benevezését várjuk, 1—1 legjobb alkotásukkal.

I. mozgófilm kategória (Normál 8 mm, Super 8 mm és 16 mm). A film lehet néma, hangos vagy szövegmagyarázatos. A műfaj kötetlen, lehet játékfilm, animációs film, riportfilm stb. A film témája kötetlen, de elsősorban az úttörő- és gyermekéletet bemutató filmeket várjuk. Vetítési idő maximálisan 10 perc.

II. Diaműsor kategória (Leica méretű diafilm műsorok benevezését várjuk). A műsor legfeljebb 25 kockából állhat. Szintén lehet néma, hangosított, feliratos vagy szövegmagyarázatos. A téma azonos a mozgófilmmel.

1—1 alkotást 2 gyermek alkotó hozhat 1 felnőtt kísérővel. Jelentkezési határidő: 1982. május 30. A benevezéseket az alábbi címre küldjétek: Úttörő Szaltuszenko Filmklub, Tura — 2194. A benevezésen tüntessék fel a szakkör nevét, az alkotás címét, rövid leírását, valamint a filmet kísérő úttörők és felnőtt vezetők nevét.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.1212 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA FORRAI JÁNOS

Kerekező nyomozók 8

82/19

XXXVII. ÉVF. • 1982. MÁJUS 20. • ÁRA: 4 Ft.

PAJTÁS

Parkot porszívózni? Melyik bolygón készült ez a kép? Vagy talán csak a fotóriporter szervezte meg ezt a különös akciót?

(Cikkünk a 2–3. oldalon)

FOTÓ: KARASZ LAJOS

ZÖLD ŐRJÁRAT

A beteg neve: park.
Panasza: fulladás.
Tünetei: derékbatört facsemeték, felismerhetetlenségig széttaposott cserjék, fűritkulás, sokasodó szemét.
Sajnos, sok az ilyen beteg.

Kőműves Kelemen parkja

— *A Fővárosi Kertészeti Vállalat egyedül képtelen rendben tartani a parkjait* — mondta vendéglátónk, Schön György, az óbudai alközpont vezetője. — *Talán az sem véletlen, hogy pont nálunk van a legnagyobb összefogás a zöld terület védelmére. A kerület huszonkét úttörőcsapatával társadalmi szerződést kötöttünk, amelyben ők vállalják egy adott terület szépítését, karbantartását.*

A kezdeményezést a szükség szülte, hiszen itt az egy emberre jutó, alig két és fél négyzetméter zöld terület is veszélybe került.

— *Néha már úgy érezzük magunkat, mint Kőműves Kelemen* — folytatta Szentimrei Márta, aki a FŐKERT fenntartási osztályán dolgozik, s a társadalmi munkák szervezését intézi. — *Amit az egyik nap telepítünk, azt másnapra tökéletesen tönkreteszik, a parkok pusztákká válnak. Letapossák, kilopkodják a virágtöveket, letördelik a faágakat és a füvet teleszórják szeméttel. Aztán kezdhetünk mindent elölről... Sokat várok az óbudai szerződésektől. Nagyon vigyázunk arra, hogy a gyerekek ne takarításnak érezzék azt, amit csinálnak, hanem inkább kertészkedésnek.*

A Holdudvar valószínűleg az egyik leghangulatosabb parkja lehetne fővárosunknak. Ötletes elhelyezését, mesterséges dombjait, medencéjét mutogatni lehetett volna, mint követendő példát. A fű azonban

A „növényirtás" tökéletes...

csak foltokban fedezhető fel a dombokon, és a fiatal fák ágai sem bírták el a hétszáz fős iskola közelségét. A már említett szerződés jóvoltából itt randevúzott három kertészeti szakmunkás, a Gárdos Mariska úttörőcsapat nyolcadikosaival. A gyerekek lelkesedése nem volt biztató.

Beszélő kuka

— *Úgysem fogom meg a szerszámot!* — jelentette ki Varga Mercédesz. — *Persze csak vicceltem, de tényleg nem bújok ki a bőrömből örömömben, hogy gereblyézhetek, áshatok vagy szedhetem a szemetet. Ez nem azt jelenti, hogy utálom az ilyen munkát. Szó sincs erről, csak az értelmetlen dolgokat nem szeretem. Most rendbetesszük ezt a parkot, de holnap már talán megint összetaposnak mindent. Először azt az embert kellene nyakoncsípni, aki a maradék ételt egyszerűen kihajítja az emeletről. Ha egyszer-kétszer megbüntetnék, biztosan nem tenné többet. A nyugdíjas parkőr még szólni sem mer, csak szedi föl a szemetet.*

— *Szerintem beszélő kukákat kellene kirakni mindenhová* — folytatta Szabó Zsuzsa. — *Rászólna arra, aki mellédobja a papírzsebkendőt.*

— *Én tudok egy bandáról is* — mondta Szakács Anikó —, *akik estéről estére megjelennek itt és szándékosan szétrúgják a játékokat, tiporják a növényeket, de ki mer rájuk szólni?...*

— *Ha jól akarom magam érezni, akkor felülök a buszra, és irány az erdő. Ide? Ide nem jövök le, még beszélgetni sincs kedvem a megtépázott növények között* — vélekedett Kádár Zoltán.

— *Ezek a gyerekek szinte már nem is igénylik, hogy növény legyen körülöttük* — bosszankodott Kurilla Györgyi, az úttörőcsapat vezetője. — *A folyosókra egyetlen árva virágot nem tudunk kirakni, mert darabokra szaggatják. Próbálkoztunk mi többször is, saját pálmáinkat hoztuk be, ültettünk közösen... úgy tűnik, hiába. De ha ez az akció nem lesz kampányszerű, ha a munka eredményét mindenki láthatja...*

A Május 9. park maga a paradicsom. Az itt szervezett társadalmi munkák hangulata is egészen más.

Amikor ott jártunk, a Czabán Samu úttörőcsapat egyik raja dolgozott.

— *Ez a kapa új!* — kiáltott fel Nagy Katalin a szerszámok kiosztása után. — *Gyerekek, akkor most ünnepélyes kapaavatónak lesztek tanúi.*

Fűre lépni szabad

A többiek háromszoros hurrát kiáltottak, majd láthatóan nagy kedvvel kezdtek a gyomirtáshoz. Lengyel Erzsi olyan szakértelemmel ügyködött, hogy még Frohner József üzemvezetőnek is feltűnt.

— *Nem véletlen* — húzta ki magát büszkén a kislány. — *Én kertes házban lakom. Lehet, hogy kertész leszek. Csak azt nem tudom, hogy hol kell jelentkezni.*

Az üzemvezető azonnal megmondta, majd hozzátette:

— *Nagyon kevés a szakemberünk. A gyerekek nem szeretik, de nem is ismerik eléggé munkánkat. Biztosan mi is hibásak vagyunk ebben, pedig ennyi szépet nemigen látnak máshol. Csak nézzen körül itt. Nincs „Fűre lépni tilos!" tábla, és még focizni is lehet a gyepen. Ha a srácok végeznek a munkával, akkor szalonnát sütünk, focizhatunk és még kerékpárokat is tudunk kölcsönözni pár órára. Hát nem romantikus?*

Több annál. Itt megszeretheti gyerek, felnőtt egyaránt a természetet. Igényévé válhat, hogy növény legyen körülötte. Ez feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a szó mai értelmében emberként élhessünk a felhők felé törő toronyházak között a jövő században is.

Koncz Dezső

Két óra munka, két óra szórakozás. Így azért mégis csak kellemesebb eltölteni a délutánt

Ritkaság az olyan szépen ápolt park, mint az óbudai-szigeti

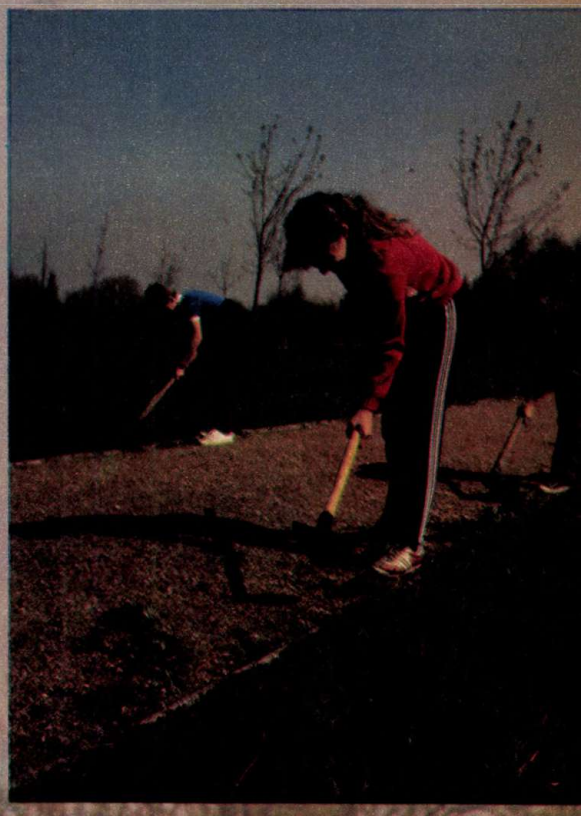

Száraz időben a lakótelep növényeinek csak ritkán jut az éltető vízből

Farkas Bertalan és a rakétát tervezők közötti vitát a Magyar Rádió is rögzítette

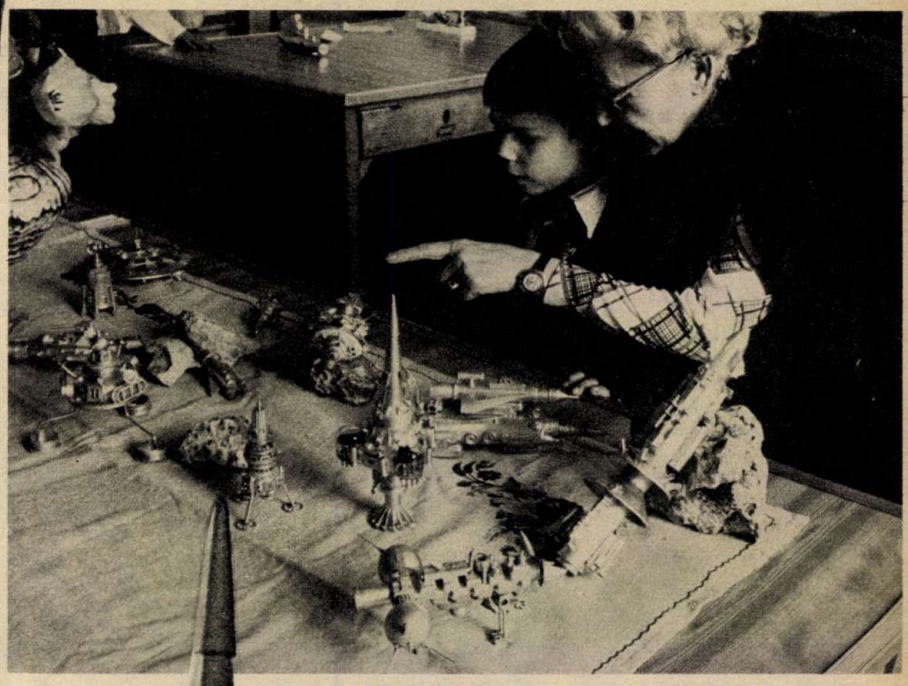

Sziklai Sándor (a csapat névadójának) özvegye nemcsak a zsürizésben segített, hanem a legifjabbak véleményét is kérdezgette

Schmutzler Csaba ifivezető űrsiklója tetszett a legjobban Farkas Bertalan űrhajósnak

Hogyan készül és milyen formájú egy igazi űrhajó, azt már a moziban és a televízióban sokszor láthattátok. De, hogy egy rajzszakkör tagjai, fantáziájuk segítségével milyen különös űrszerkezeteket tudnak megálmodni és elkészíteni, azt csak képeink bizonyíthatják. Hányféle anyagot, kacatot, ócska alkatrészt használnak modelljeikhez? A fotókon sem ismerhető fel. Van köztük olyan űrhajó, amelynek a radarrésze egy tollaslabdából, teteje pedig „C"-vitamin tablettákból állt össze.

Mindezt a fővárosi Május 1. úti iskola szakkörösei mutatták be. A modelleket ezüstösre lakkozták, majd átadták a szakkörvezetőnek. Gyűltek az űrhajók, s Papp Zoltán tanár törte a fejét, hogyan adhatna választ a kérdésekre: melyik a jobb, a szebb, a fantasztikusabb, a praktikusabb? Végül is Beák Józsefné igazgatóval megtalálták a megfelelő megoldást: zsürit hívnak össze, amelynek elnökévé az első magyar űrhajóst kérik fel.

Csaknem negyven pályamunka között sétálgattak a bírálók, s mindenki Farkas Bertalan véleményére volt kíváncsi. Szavaiból kedvesen, de határozottan hangzott a bírálat: rossz a súlyelosztás, így felborul a géped! Nincs tartalék hajtómű! Túl harcias... És így tovább. Végül Balázs Antal, Petrás János és Repák Péter modelljei aratták a legnagyobb sikert. Balázs Anti modelljét felajánlotta az űrhajós zsürielnöknek emlékül, aki azt köszönettel elfogadta.

Forrai G. János
Fotó: Karasz Lajos

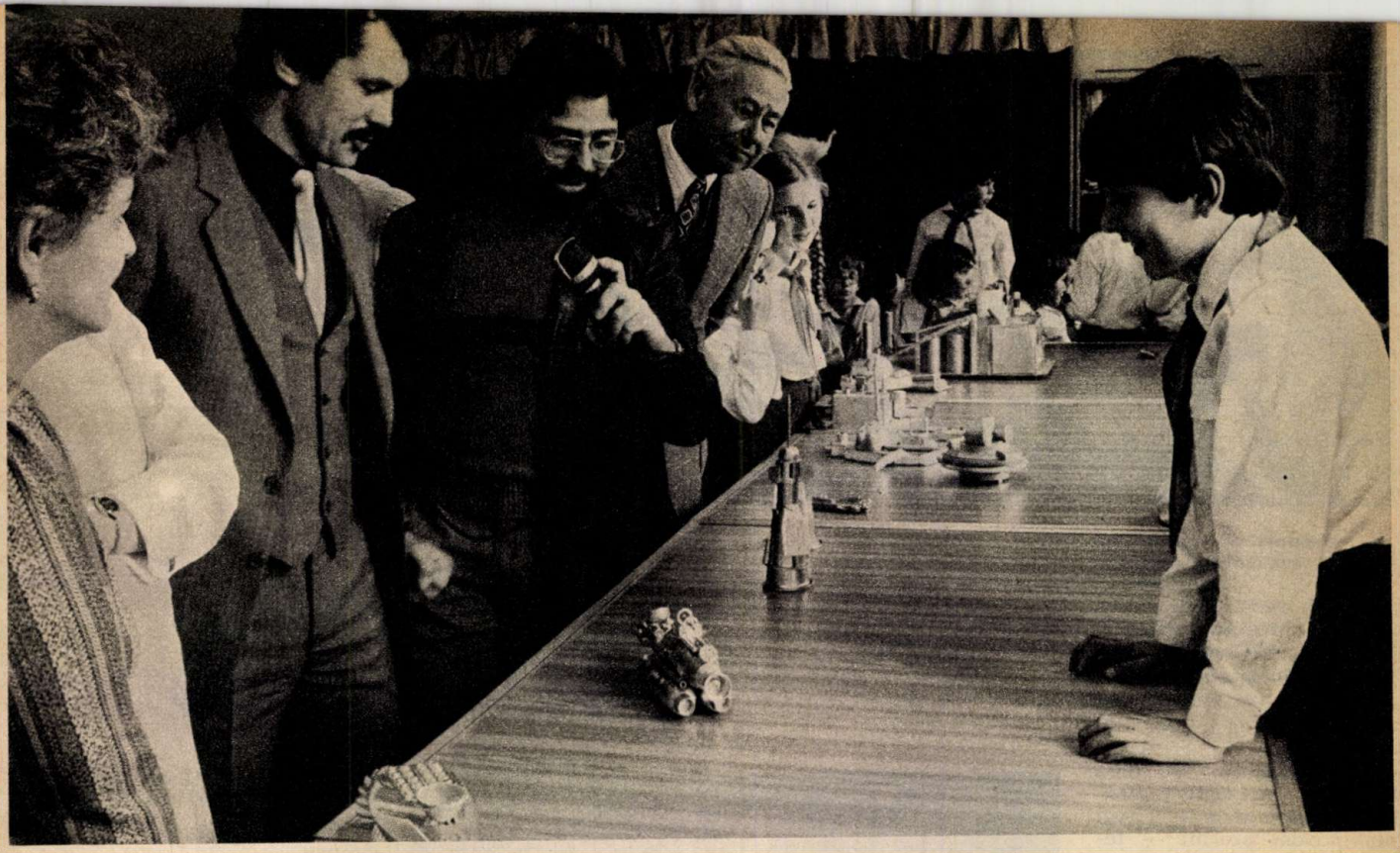

A ZSÜRI ELNÖKE:

ŰRHAJÓS

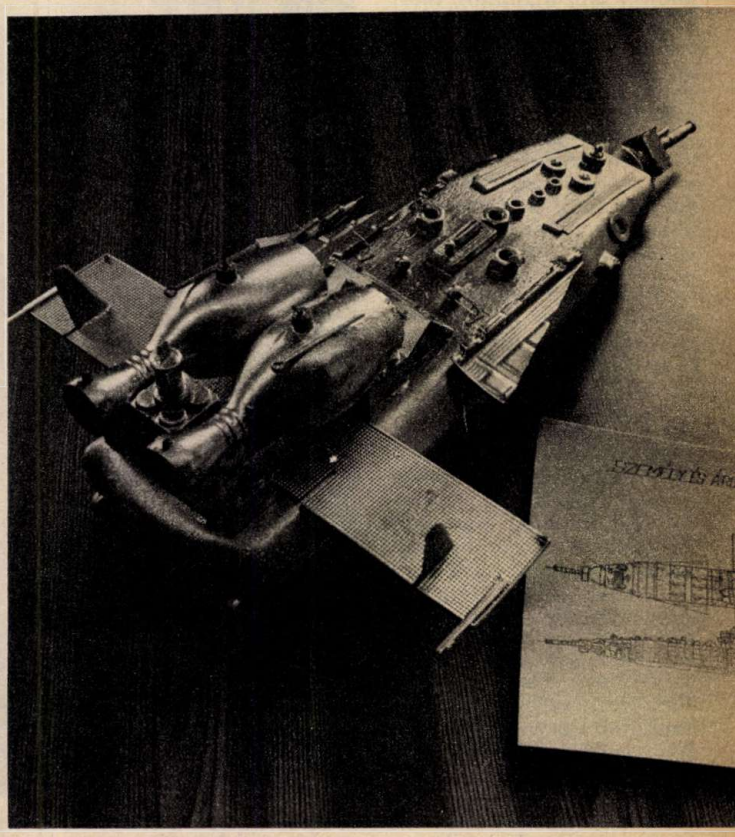

Személy- és áruszállító űrexpressz terve és modellje. Ezzel Petrás János az első három díjazott közé került

A győztes munkacsoport, valamint az általuk készített űrállomások

1967-ben kezdődött...

EGYSZER MÁR ŐK IS GYŐZTEK

Csoportkép az 1967-es szaktárgyi verseny győzteseiről. Köztük van Bálint Attila, Mészáros Péter is. Meg Lászlóbencsik Ábel, aki biológiából szerzett rangos helyet a versenyen

Rövidesen egy „V" betű kerül az „AKÁCIÓ" „szó" elé, ilyenkor már — a régi diákmondás szerint — feleltetni sem ajánlatos, mert akkor a tanárt elviszi az ördög. Ám hatszázötven tanuló úgy tanul, mint még soha. Eddigi legnagyobb próbatételükre készülnek. Június 17—21 között Csillebércen immár tizenötödször rendezik meg a társadalomkutató, a természetkutató, a matematikus, a nemzetiségi és eszperantó témakörben a tudományos-technikai úttörőszemle országos döntőjét. A résztvevők itteni eredményüktől függetlenül már bajnokok a szó többféle értelmében is. Például: a budapesti, kerületi matematika verseny győzteseinek nem kell felvételizniük, ha a Fazekas Mihály Gimnázium speciális matematika tagozatán szeretnének továbbtanulni. Az indulók nagy része persze, nem azért búvja a könyvtárakat, oldott meg nehezebb példákat, hogy megtakarítson egy vizsgát, hanem már véglegesen eldöntötte: belőle társadalomkutató, orvos vagy éppen egyetemi tanár lesz! Hogy ezek az elhatározások éppúgy semmivé foszlanak, feledésbe merülnek, mint az óvodás álmok, amikor a legtöbben mozdonyvezetők, pilóták vagy űrhajósok akarnak lenni?

Nem állítom. A legelső vetélkedőn — 1967-ben, amikor még egyéni szaktárgyi versenyeket rendeztek —, Bálint Attila kémiából győzött. Ma a Budapesti Műszaki Egyetem vegyészmérnöki karának oktatója. A matematikus Göndöcs Ferenc — középiskolás korában a nemzetközi diákolimpián is jeleskedett a neki hivatást hozó tantárgyban — az Eötvös Loránd Tudományegyetem valószínűségszámítási tanszékének tudományos munkatársa.

A régi élenjárók közül viszont elég sokan más pályára kerültek, mint amiben korábban győztek. Mészáros Péter — az első versenyen földrajzból nyert — ma kémikus.

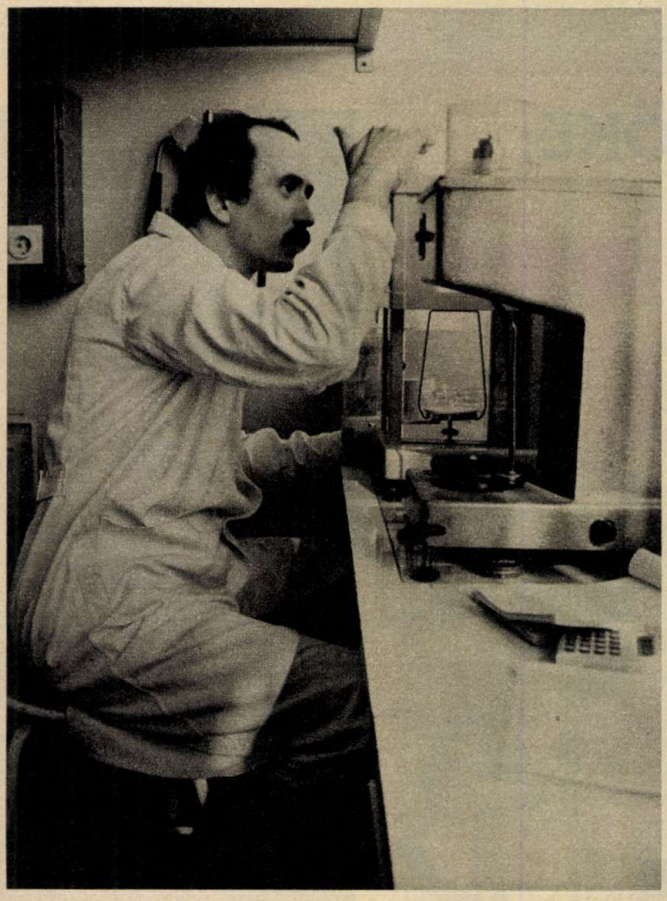

Mészáros Péter annak idején földrajzból nyert. Kémikus lett belőle

Az „izgága" kémikus

— Hogy váltotta meg annak idején a győzteseknek járó menetjegyet a Szovjetunióba?

— *Szaktanárom, dr. Varajti Károlyné odaadó segítségével, idegen szóval menedzselésével. Rárányította a figyelmemet az önképzésre, ösztönzött, hogy ne elégedjek meg a hivatalos tananyaggal. Így Varajtiné, Edit néni személye döntő volt számomra. Kívüle is kiváló tanáraim voltak a zuglói Martos Flóra Általános Iskolában.*

— Eminens volt?

— *Mindig becsúszott két-három négyes.*

— A földrajz volt a kedvenc tantárgya?

— *Nem kimondottan. Szaktanáraim révén épp úgy szerettem a kémiát és általában a természettudományos tárgyakat.*

— Milyen gyereknek tartották?

— *Izgágának. Súgtam a felelőknek, beszéltem óra alatt, leveleztem. Egyszer hármas is voltam magatartásból.*

— A verseny...?

— *Az első szakaszban természetföldrajz volt, és a vasúti menetrendet kellett jól használni. Szerencsére akkor is szerettem túrázni. Szüleimmel az előző évben Olaszországban jártunk, s a bemutatott diákról nem volt nehéz felismernem a*

— Az orvosnak érteni kell a matematikát, s jó ha szereti a zenét — mondja Takács Eszter, (középen)

Rialto hídját Velencében, a lagúnák városában. Mindez örök élmény marad számomra. Akárcsak a tíznapos jutalomút a Barátságvonattal Kijevbe, Moszkvába. A Ságvári Endre Gimnáziumban tanultam tovább és csak negyedikben dőlt el, hogy vegyész leszek.

— Most mivel foglalkozik?

— A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutatóintézetében új vegyületek — elsősorban gyógyszer-hatóanyagok — kísérletezésén dolgozom.

— Erre vágyott?

— Igen. A vegyipari üzemekhez képest lényegesen alkotóbb munkát végzünk. A jó kutatási lehetőségek azonban tőlünk többet is követelnek, mint a gyárakban dolgozóktól, hiszen — egyik professzorunk, dr. Holló János mondása szerint — a jó kutatónak naponta huszonnégy óra a munkaideje . . .

Az orvostudománynak kell a matek

Takács Edit már harmadikos korában második lett a kisdobosok kerületi matekversenyén. E jó szokását megtartva, hetedikben és nyolcadikban egyaránt negyedik lett az országoson.

— A matekot a tanulók többsége nem szereti. Mégis, tizenkét évre eljegyezte magát vele . . .

— Apám vegyészmérnök, az ő munkáját akartam akkor folytatni. Sokat számolt otthon és én már kisiskolásként igyekeztem segíteni neki a részszámításokban.

— Jövőre befejezi az orvosi egyetemet, s mint mondta, belgyógyásznak készül. Nem távoli egymástól a matek és a gyógyítás?

— Egy bizonyos szinten felül már nem az egyenletek jelentik a problémát. A matek — amelyre mind nagyobb szüksége van az orvostudománynak — természettudományos beállítottságot, korrekt gondolkodásmódot, szemléletet ad. Megtanít tanulni.

Kép és szöveg:
V. Paizs Gábor

Eszter tizenkét évesen a matekot és a zenét szerette

TALÁLÉKONY TALÁLMÁNYOK

TÁVIRÁNYÍTÁSÚ GOLYÓSTOLL

VILÁGZŰR

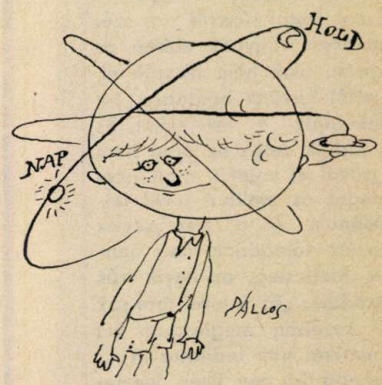

NYOLCKEREKŰ LÁBBELI

CIDRIDILIS ÖTLET

ZSIBONGÓ

CSAPAT-ARANYÉREM

A 13. asztalitenisz Európa-bajnokság csapatversenyének döntőjét a magyar csapat nyerte. Az aranyérmes együttes (balról): Kriston, Gergely, Jónyer, Berczik edző, Klampár, Molnár

?!

Bocs, hogy nyilvánosságra hozom sorait, kedves tótkomlósi anyuka. Ezt írja: „A fiam sorozatban kap leveleket, amelyek tele vannak zagyvaságokkal, ráadásul arra biztatják, hogy ő is küldje tovább ezeket, különben baj éri őt, vagy szeretteit!"

Elárulhatom, hogy az úgynevezett Szent Antal láncról van szó. Sok millióan vagyunk ebben az országban, akik nem hisszük el, hogy attól leszünk boldogok, ha továbbküldjük e levélkéket. És azt is tudjuk, hogy az autó nem azért gázol el valakit, mert nem tett eleget az említett levél felszólításának, és a betegségek sem azért támadnak meg bennünket. Mellesleg, az egyik írás így kezdődik: „Ez a levél már sok ember kezében megfordult. Ezt egy amerikai pap indította el... Mindennap írj egy ilyen levelet tizenhárom napig..." Lehet, hogy nem is egy amerikai pap keze van a dologban, hanem egy kétségbeesett magyar pedagógusé, aki látva tanítványai pocsék, sokszor olvashatatlan írását, erre az ötletre fanyalodott, hogy így ösztönözze őket folyamatos, rendszeres írásgyakorlásra?!?

–Bőcs–

LÉGVEZETÉK SZERELŐK

A Szakma Kiváló Tanulója címért versenyeztek a távközlés-technikai és hálózatszerelő szakmunkástanulók a közelmúltban. Képünkön légvezeték-szerelésből vizsgáznak a tanulók.

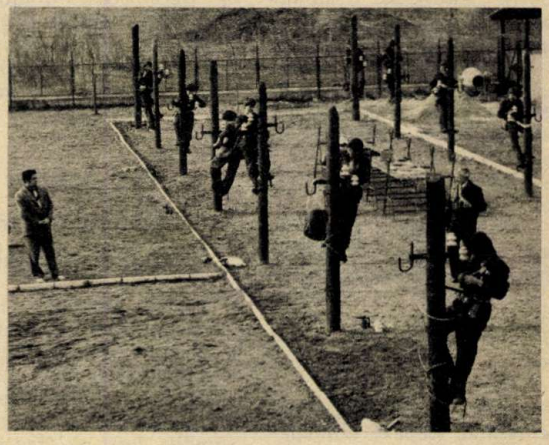

FLUGOS FUTAM

Nyugat-Európában az utóbbi időben nagy divat a „túlélési autóverseny". A cél: minél többet és erőteljesebben koccanni a többiekkel. Képünk egy jól sikerült buccanás után készült a flugos futamon.

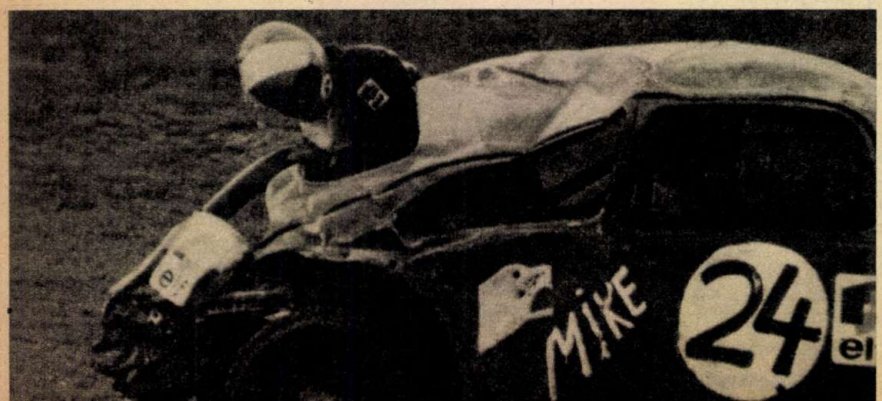

TANMŰHELY BARCSON

Barcson, a Dráva Ipari Szövetkezetben új tanműhelyt avattak, ahol hatvan fiatal lány sajátíthatja el a szabás-varrás tudományát. Egyelőre talán még nem biztos, hogy mindig tökéletes lesz a nadrágok, szoknyák, blúzok fazonja, de minden feltétel adott ahhoz, hogy a hölgyek a szakmunkásvizsgáig megtanulják majd a csodás ruhaköltemények készítését is.

ÖSSZE-KÖTVE

Új tömegverseny hódít Japánban: páros futás – egymáshoz kötött lábbal. Meg lehet próbálni, megszívlelendő jó tanács: eleinte ne vállalkozzatok a maratoni táv végigfutására.

A ZÁLOGOSDIT...

... próbálják a derecskei úttörőház népi táncosai. Az együttes több hasonló népi játékkal és tánccal készül – Csík Istvánné vezetésével – az e hét végén megrendezendő Hajdú-Bihar megyei néptánc fórumra. A találkozó Debrecenben lesz, a művelődési központ színháztermében, illetve jó időben az épület előtt is. A megye 26 gyerek- és ifjúsági csoportja ropja majd a táncot és mutatja be régmúlt korok népi játékait május 22–23-án. Sokkal több ez, mint néptánc-találkozó. Egyik megyénkben kincsként őrzik a néphagyományokat.

HÁROMSZÁZ ÉVES FA

Pápán az Eszterházy kastély parkjának egyik érdekessége a 300 éves ősplatán. A több mint 20 méter kerületű famatuzsálemet 16 gyerek „éri körül".

EGY KÉP — EGY MONDAT

Itt az ideje, hogy eltevegeljek a fog- (szem-, orr-) szabályozóhoz.

ZSIBONGÓ

Lassacskán nemcsak országos, de európai hírű lesz az én falum, ez a valamikor szerény település: Röszke. Hajdanán még a térképen sem jelölték, most bezzeg, híres határátkelőhely! Persze, nem ez az egyetlen érdeme.

●

Csak az tudja igazán, akit messze sodort az élet szülőföldjétől, hogy mit jelent évtizedek múltán visszatérni oda. Gyógyörű és keserves dolog, mert hiába keresed azt az utcát, azt a bozótos folyópartot, semmit sem találsz a helyén. Mit tesz ilyenkor az ember? Lehúnyja a szemét és álmodik. Látja gyerek önmagát, ahogy végigbringázik a töltésen, hallgatja a régi szél susogását, benne a múlt hangjait: „Hé, te lány! Nem mögmondtam mán ezerször is, hogy nem lánynak való a fa högyibe való mászkálás?!" — „Hé, te lány! A szömöd se áll jól teneköd! Hányszó kő mondani, hogy né tekerögj idő előtt fiúkkal, mert efordul tüled a szüszmária!"

TUDOD HOGY KELL CSUTRIZNI?

AZ OSTORFA ÉGRE MUTAT

Ízes, ö-betűs, drága hangok! Meséket ringató holt Tisza-ág! Kék színű olajfaerdők, víz színén bukdácsoló tiszavirágok!

Az igazgató bácsi bemutatja a falu leghírösebb mesemondóját. Ez a gyerök mindön mesét eltanul az öregapjától

Ennek a falunak a határában állt a híres Madarász-csárda, aminek az udvarán a gémeskút ostorfája, ha égre mutatott, szabad volt jönni a betyárnak. Itt, ezen a tájon osztotta a törvényen kívüli törvényt Rózsa Sándor, itt vette el nagy mérgében Fekete Papp János ökreit és adta oda Szekeres Gergőnek... Itt bosszantotta a zsandárokat évről évre, amíg a balszerencse be nem törte a szegedi börtönbe.

A röszkeiek igen jól ismerik múltjukat, a hagyományokat ápolni mégis kicsit restek. Csoda tudja hogy van ez, tán a nagy gazdagság szédítette meg őket? Vastag József — akinek az apja is a falu tanítója volt — szomorúan mutatja a Rácztemető (egyetlen nagy tömegsír) korhadt kersztjét, ami nem látott még se virágot, se koszorút. Úgy látszik, itt nem törődnek már azokkal, akik a 48-as szabadságharcban a magyar függetlenségért áldozták életüket a szőregi csatában. És itt van a régi Palovics-féle ház is! Méltó múzeuma lehetne a falunak, összehordhatnának benne mindenféle régiséget: külüket, fúrókat, rokkákat, saroglyákat — külső formájával pedig az unokák unokáinak is mutathatná, ilyen szerb házak sorjáztak itt valaha egymás mellett.

Gazdag község. Zsíros, fekete földje, termőtalaja a hírös szegedi paprikának és a kényes primőröknek. Nyáron valósággal harsognak a piros paprikafüzérek a házak falán, ilyenkor tavasszal pedig fóliaerdő takarja a kerteket.

PAPRIKA ÉS FÓLIA

Ez az a falu, ahonnan nem szívesen mennek el a fiatalok. Azt tartják, hogy a „világ kincsét" ez a zsíros honi föld rejti. Háromszáznégy iskolás, a röszkeiek gyerekei, tréfásan végváriaknak vallják magukat, ám ami e tréfás megjegyzés mögött van, nevezetesen a határőr-szolgálat, én mondom, igen komolyan van véve.

Iskolás koromban, 1950—56 között, a falu szélén álló határőr laktanyát megközelíthetetlen, zárt, idegen világnak éreztem. Nem úgy a mai röszkei gyerekek, akik az elmúlt évek alatt igen jó barátságba keveredtek a határőr laktanya katonáival. Később e barátság elég erős lett ahhoz, hogy felvállaljon egy felelősségteljes együttműködést a haza védelmében. 1971 májusában a röszkei iskola kezdeményezésére megalakult a szegedi járásban a határőr zászlóalj. Négyszázötven úttörő mondta egyszerre: „Én, a határőr zászlóalj tagja, zászlónk és úttörő társaim előtt fogadom, hogy hazámhoz és zászlónkhoz mindig hű leszek! Fogadom, hogy méltó leszek a határőr úttörő név viselésére!"

Azóta tizenegy év telt el, a (határőr) HÖR őrsök egyre nagyobb felelősséggel, ügyességgel és elszántsággal végzik munkájukat. Rendszeresen részt vesznek a járőrversenyeken, kispuska-lövészeteken, de leginkább a határőrs látogatásokat kedvelik, amikor felnőtt katona barátaikkal találkozhatnak.

LÉPD ÁT AZ ITATÓVÁLYUT!

Persze, nemcsak a szolgálat, sok egyéb vidám, hagyományélesztő játék is színesíti a röszkei úttörők életét. Az öregeknek van egy híres-neves csoportja, a Paprika Együttes, talán az ő példájuk nyomán lelkesültek fel a srácok. Azt mondták Vastag József tanár bácsinak, hogy mi meg csutrizzunk! A csutrizás régi szerb szokás, a szegények lakodalmát értsd alatta. Akinek nem volt pénze arra, hogy gazdag lakodalmat üljön, kitalált magának valami egyebet. A fiatal pár háromszor átlépte az itatóvályút, s ezzel vadházasokká nyilvánították őket. Csutrikból (fonott üvegekből) itták a bort és addig mulatott a társaság, amíg a csendőrök szét nem verték őket. Miért, miért nem, a szegény csutrisokat üldözték. Talán azért ragaszkodtak annyira ehhez a szokáshoz, mert izgalmasnak találták a tiltott dáridót. Ezt a régi hagyományt ápolják a gyerekek; táncolnak, dalolnak kedvükre, csak egy csepp bort sem isznak még a csutriból.

Sok mindenben változott a falu, de régi jókedvét megőrizte. A gyerekek éppolyan derűsek és lelkesek, mint mi voltunk annak idején, a felnőttek éppolyan ízesen beszélnek és éppolyan harsányan nevetnek. Csak a holt Tisza-ág partja csöndesedett el, csak az a romantikus bozótos hiányzik, az a homokos föveny, azok a nagy nyári fürdőzések! A falu egyébként eladta vizét a szegedi Új Élet Termelőszövetkezetnek, s most halgazdaság működik ott, ahol mi, hajdani gyerekek úszni tanultunk. Nagy gazdagságukban így lettek egy kicsit szegényebbek a röszkeiek. Persze, ők ezt nem érzik, nem értik, hiszen az úszás hiánya nem zavarja azt, aki nem tud úszni. No, de ez csak apróság — mondhatná bárki. Elismerem. A veszteséget én azért látom nagyobbnak, mert véleményem szerint úgy tartozott Röszkéhez a holt Tisza-ág, mint házhoz a kémény.

Magyar Katalin
Fotó: Gaál Zoltán

Be szívesen őrizné a falu múltját ez a bizonyos Palovics-féle ház

A Holt-Tisza most már valóban megholt a falu számára

MOZAIK – VITA II.

MÉG MINDIG TIÉTEK A SZÓ!

„Nekem, és a hasonló korú fiataloknak nem feltétlenül a komoly, értékes mondanivalóval rendelkező filmek tetszenek. És amíg akad olyan valaki, aki szereti az ilyesmit, addig vállalkozó is lesz, aki ehhez hasonló filmet csinál. Én nem dőlök be a látványos filmtrükköknek, kikérem magamnak! Ennek a filmnek is vannak értékei. Pl. Luke Skywalkert nem tudta magával ragadni az erő sötét oldala, pedig sokszor megkísértette, és Luke sok szenvedéstől kímélte volna meg magát és társait, ha átáll. De nem tette. Nem hagyta cserben a lázadókat. Ez olyan, mintha a második világháborúban a partizánokat arra akarták volna rávenni, hogy a nácikhoz csatlakozzanak. De ők sem álltak át, pedig a túlerő majdnem biztos volt a németek részéről. **(Név nélkül)"**

„Szerintem a levélírókat nemcsak maga a film nyűgözte le, hanem a főszereplő Mark Hamill is. Pedig Mark Hamill, Luke Skywalker alakítása nem volt égbekiáltó esemény. Régi Hollywoodra emlékeztető giccs, amivel megkeresik azt a pénzt, amire szükség van az olyan filmeknél, amelyek művészi mondanivalót rejtenek magukban, és kevesebb pénzzel kecsegtetnek.

Azonban nemcsak látványos, technikailag tökéletes filmtrükk szerepel benne, hanem némi elgondolkodtató igazság is. Ugyebár Yoda és Ben Kenobi birtokolja az Erőt és rendelkezik vele. Az erő nemcsak egy frázis, egy „technikai trükk", hanem a kitartás, az akaraterő, az, hogy akkor is megteszem, ha a fene fenét eszik, akkor is bírom. Ez a mű nemcsak trükköket vet be a nézőközönségnek, ami egyébként érthető, hiszen tudományos-fantasztikus filmről van szó. Megpróbálja arra tanítani az embereket — mindannyiunkat —, hogy a mában ért sérelmeket hogyan viseljük el, hogyan valósítsuk meg terveinket, céljainkat. A jedinek az erő: tudás. Sosem használja támadásra.

Kotán Erika, Jászberény — 5100"

„Az iskolában, az életben csak ezt halljuk: »Védd a környezeted! Óvd az állatokat! Kutass a természetben« Aztán meg ránk szakad a barlang! ...

... Mi tényleg bedőlünk a látványos, technikailag tökéletes filmtrükknek, mert nincs más. És beülünk a büdös, szellőzetlen moziba, azért, hogy lássunk egy számunkra érdekes, izgalmas filmet. Mert a tévében mi van? Krimi, bábfilm, emlékfilm, beszélgetések ... mi meg hülyék leszünk a sok tudástól. Mert a tanáraink azt mondják, nézzétek meg ezt-azt, de ha nem nézzük, akkor idétlenek, kacérok, semmirekellők vagyunk, minket semmi sem érdekel ...

Forrai Henriett, Ózd — 3600"

„Bevallom, énbennem a film megtekintése után sem merült fel a gondolat, hogy műalkotást láttam. Azt hiszem, ez a gondolat senkiben sem fordult meg. S végül, egy kérdés. Mint említettem, kétszer láttam a filmet, de hogy a TYIÜÜÜ ... BAING »motívumot« hallottam volna, arra nem emlékszem. S szeretném, természetesen csak ha lehetséges, ismertessék a jelentését, vagy azt, hogy ki, vagy mi adja ezt a fura motívumot.

Tóth Tünde, Füzesabony — 3390"

„Tudja meg: A Birodalom visszavág művészet. És műalkotást kaptunk. Azért ír ilyeneket, mert a maga tizenéves korában, amikor a technikai „csodákért" szeretett volna rajongani, nem volt ilyen film! Irigyel minket. És ne írja többet

azt, hogy Tyiüüü... bang! mert ez nemcsak oda, hanem vissza is jöhet!!! **Egy olvasó"**

„Ne ijedj meg, és ne dobd félre a levelem. Nem személyeskedni akarok. Szerintem a 10—14 éves fiúknak példaképe Luke és Han. Az igaz ügy védelmezői, a bátrak, akik egy egész császársággal szállnak szembe. Őket nem a technikai trükk nyűgözte le, hanem a tartalom. Ők nem indiánosdit játszanak, hanem »Csillagok háborúját«. A lányok között heves viták alakultak ki, melyik srác bátrabb, helyesebb. Vannak, akik Luke-ra, vannak, akik Hanra adták le szavazataikat. Titokban róluk álmodoznak, az ő képeik lógnak a falon. Esetleg példaképük lesz a hercegnő. Minden időben voltak és kellenek példaképek. Ők legalább nem a nosztalgiahullám felé fordulnak, hanem a jövőbe. És ez sokkal jobb. Szerintem, aki a régmúltra gondol és nem a jövőre, elveszett ember. A saját csődjének tekintheti, ha nem maga elé, hanem maga mögé néz.

C. Diána — Győr"

„A Birodalom visszavág mese! Mese, a fantasztikum álarcába bújtatva. Minden mese úgynevezett előre gyártott elemekből épül fel, csakúgy, mint a „robinzonád" műfaj. Először engem is lenyűgözött a látvány. Csak később jöttem rá, hogy az előre gyártott elemeken kívül vannak benne igazi ötletek is, önnek például eszébe jutott volna, hogy pl. Darth Vader Luke Skywalker apja? A Birodalom visszavágban, úgy érzem, kicsit túl sok a technika. De ez sem tudja eltakarni az igazi célt: egy nép harcát zsarnokai ellen.

Tisztelettel: Németh Anikó"

„Ne beszélje bele az emberek fejébe, hogy ez a film unalmas, mert úgysem hiszik el, a gyerekek pláne nem. Mert ha ez magának unalmas, magán már csak az úristen segíthet. Nem elképzelhetetlen, hogy ez valaha meg fog történni. Magában semmi fantázia nincsen. Vagy talán a színészek nem tetszenek? Pedig mindegyik igazán helyes. Maga meg tudná oldani trükkfelvételek nélkül? Nem! Na látja! Nem kell mások szívét azzal megfájdítani, hogy ócsárolja a filmet. Maga azt írta, ezt a filmet el kell felejteni. Hát sokan nem fogják elfelejteni, míg élnek. Csak ennyit szerettem volna.

Köszönettel I. A. — Budapest"

„Az őrs visszavág!

Én is olvastam »A birodalom visszavág«-ról írt »kritikákat«. És nagyon ellene vagyok. Mert ha a szerkesztőségnek nem tetszik, mi még nem vagyunk kötelesek engedelmeskedni! És azért, mert látványos, andalító és szórakoztató, kikapcsoló, nem rossz. Mit mondanának egy filmvígjátékról? Az is szórakoztat! Vagy egy szerelmesfilmről? Az is andalít! És az nem biztos, hogy a látvány mögött semmitmondás van. És kérjük a három főszereplő képét. A kérést és az állítást őrsöm nevében vállalom és fenntartom.

Holló Györgyi és őrse Balatonalmádi"

„Kedves Uram!

Levelemben tudatom, hogy felháborodtam Az olvasó visszavág című cikkén!!! Kérem, vonja visszza az irományát!!! Ugyanis a filmmel kapcsolatban nem »tűrök« semmiféle ellenszenvet!!!

Nagyon jó film volt!!!

Boldog Ilona, Mezőtúr — 5400"

(Folytatjuk)

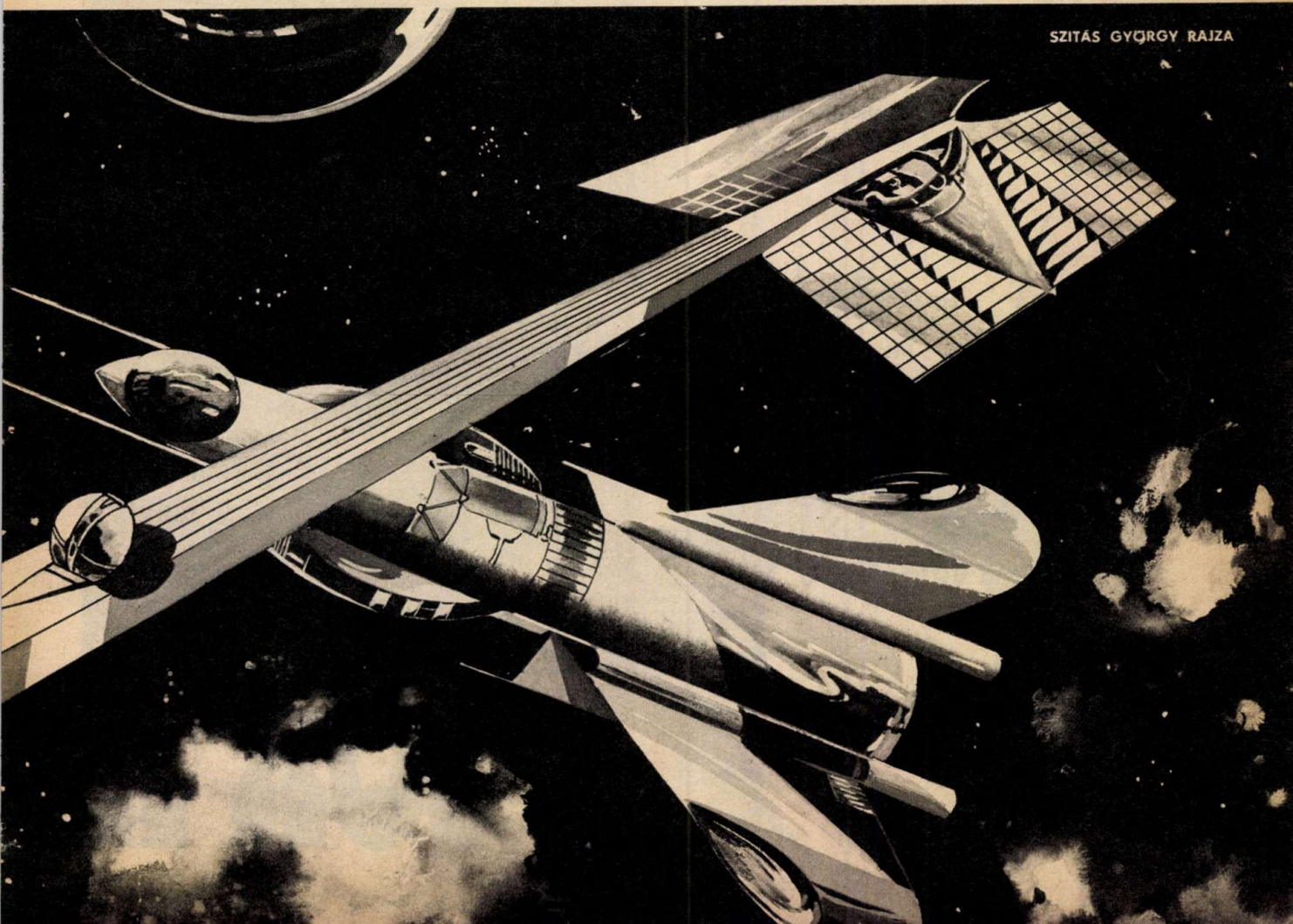

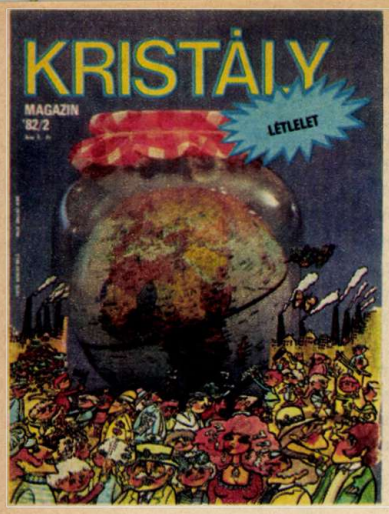

A Földet természetesen nem helyezhetjük légmentesen lezárt dunsztosüvegbe, azt továbbra is „használnunk" kell. Persze vigyázni azért lehet rá!

A látványos felvétel nem gondtalan üdülőket ábrázol fürdés közben. Tudósok ellenőrzik a víz tisztaságát a legkülönbözőbb helyeken és módszerekkel

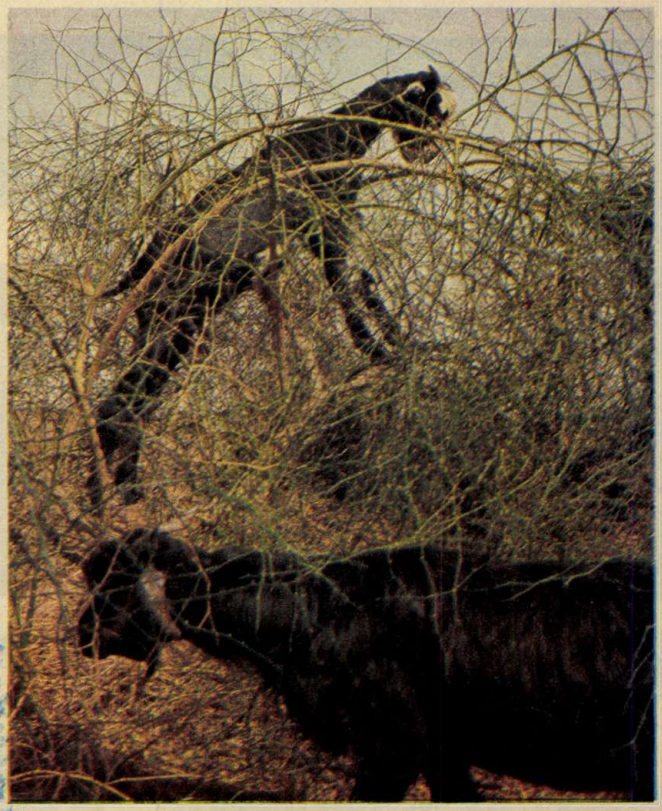

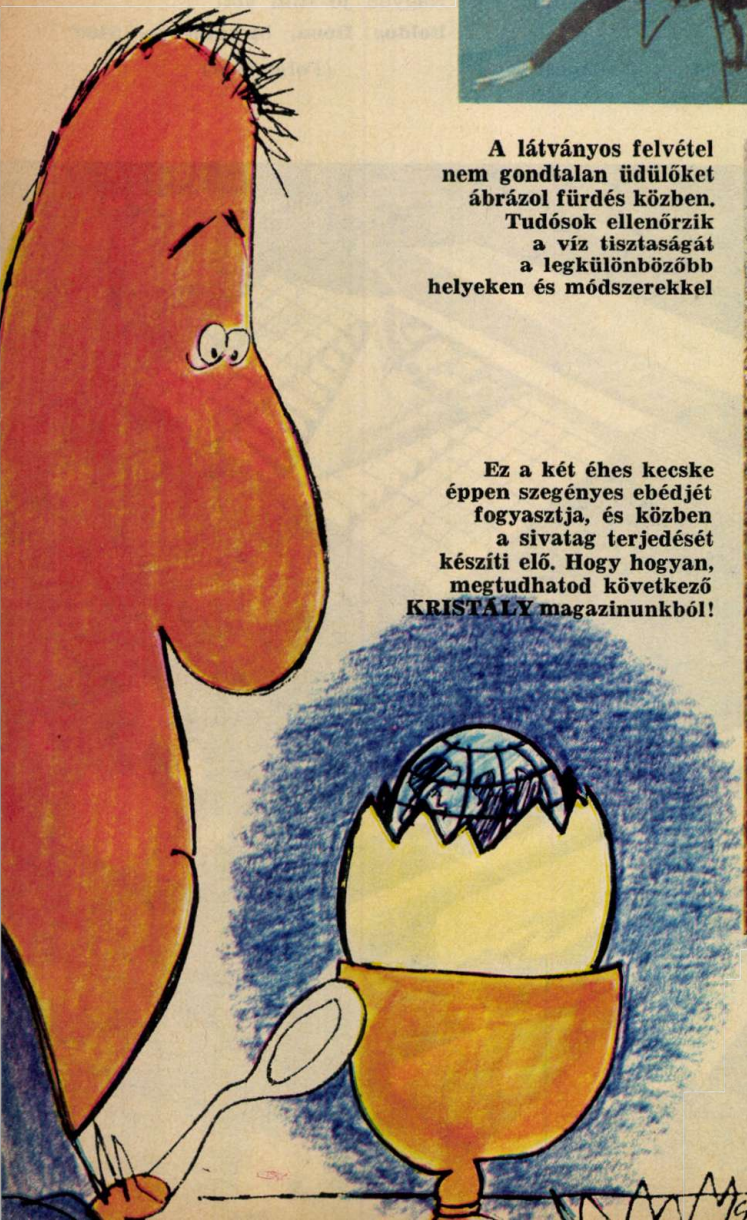

Ez a két éhes kecske éppen szegényes ebédjét fogyasztja, és közben a sivatag terjedését készíti elő. Hogy hogyan, megtudhatod következő KRISTÁLY magazinunkból!

JÖN A

Ki ne ábrándozott volna már közülünk némi irigységgel a mesebeli varázslók és mágusok csodálatos kristálygömbjéről? A delejes szerkezetről, amely némi hókuszpókusz segítségével eléd varázsolja a világ legtávolabbi sarkát is!

Nos, hamarosan te is beszerezhetsz valami hasonlóan nagyszerű eszközt. Igaz, ez a KRISTÁLY nem gömb alakú és nem is delejes, viszont nem kell semmiféle hókuszpókusz ahhoz, hogy segítségével eljuss a világ legeldugottabb tájaira.

Bizonyára kitaláltad már, hogy második KRISTÁLY magazinunk közeli megjelenéséről van szó, amelynek révén nagyon kényelmes és nagyon izgalmas expedíciót tehetsz a világ körül!

Ha érdekel, hogy
— hol és miért nevelkednek „bölcsődében az óriásteknősök,
— mi köze a kecskének a sivatagok terjedéséhez,
— hogyan lehet ésszerűen „megművelni" az őserdőket,
— mit művelnek a kanadai hódok a Tűzföldön,
— miért végzetes az orrszarvúakra az orrukon levő szarv,
— egyáltalán hol és milyen mértékben rongálja az ember a saját bolygóját,
akkor tarts velünk!

Képzeletbeli expedíciónk vezetésére dr. Balogh János professzort kértük fel. Az ELTE ökológiai tanszékének vezetője pontos diagnózist, valóságos „látleletet" tár elénk a következő generációk létét fenyegető veszélyekről, amelyek a meggondolatlan emberi tevékenység következményeiként alakultak ki.

A Megsebzett bolygó című nagy sikerű tévésorozat alkotója, számos természetvédelemmel foglalkozó könyv szerzője, Földünk sok „sebét" a helyszínen tanulmányozta, az Andok bérceitől az óceániai szigetvilág dzsungeléig. Ezeknek a kutatóexpedícióknak a professzor saját felvételei és élménybeszámolója révén te is részese lehetsz!

Ráadásul mindez nem csupán izgalmas kaland a számodra. Következő KRISTÁLY magazinunkból az is kiderül, hogy korosztályodra, és személy szerint rád is, milyen fontos és szép feladat vár. Dr. Balogh János szerint:

— Csak a mai gyerekek hozhatják helyre mindazt a kárt, amit az előző generációk okoztak az élet alapvető feltételeinek könnyelmű pusztításával. Feltéve persze, hogy megtanulnak házigazdaként viselkodni ezen a bolygón. Ha megértik, hogy a természet bármelyik elemének megváltoztatása az egész természet működését befolyásolja.

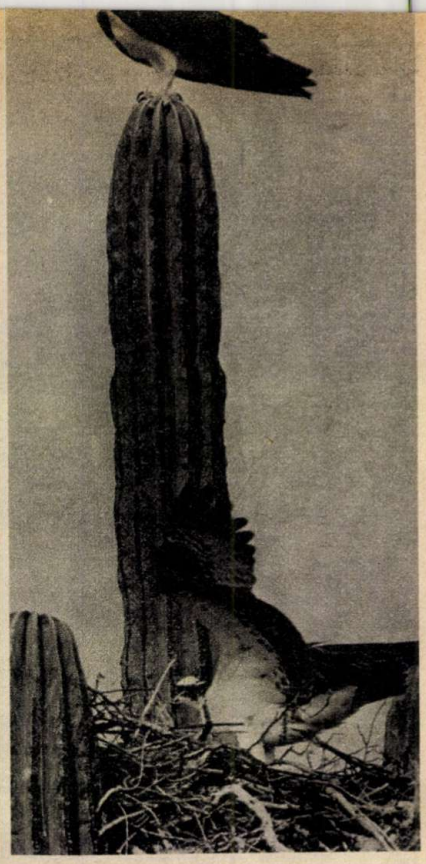

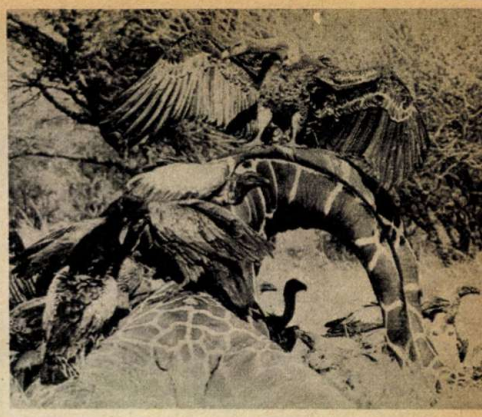

Második KRISTÁLY magazinunkkal ehhez a felismeréshez is szeretnénk segítséget nyújtani!

Többek között azzal is, hogy bemutatjuk, a világ számos pontján a természeten ütött sebek gyógyításával is próbálkozik már a veszélyeket mindinkább felismerő ember.

Természetesen ezúttal is gondoltunk azokra, akik játékos, rejtvényes formában szeretik gyarapítani ismereteiket. A játékban részt vevők, és a rejtvényt helyesen megfejtők között akad majd néhány szerencsés, akire különleges jutalom vár: sorsolás alapján néhányan egy időre munkatársai lehettek dr. Balogh János professzornak, részt vehetnek a ricsikai erdőben egy expedícióban, illetve csikóstanfolyamon ismerkedhetnek meg e romantikus „szakma" mesterfogásaival.

Egyszóval — hamarosan neked is lehet „bűvös" KRISTÁLY-od, amelynek varázserejét — ellentétben mesebeli rokonával — az biztosítja, hogy maga a természet szól hozzád belőle.

A természet, amelynek te magad is része vagy, megóvásával tehát saját jövődet teszed szebbé!

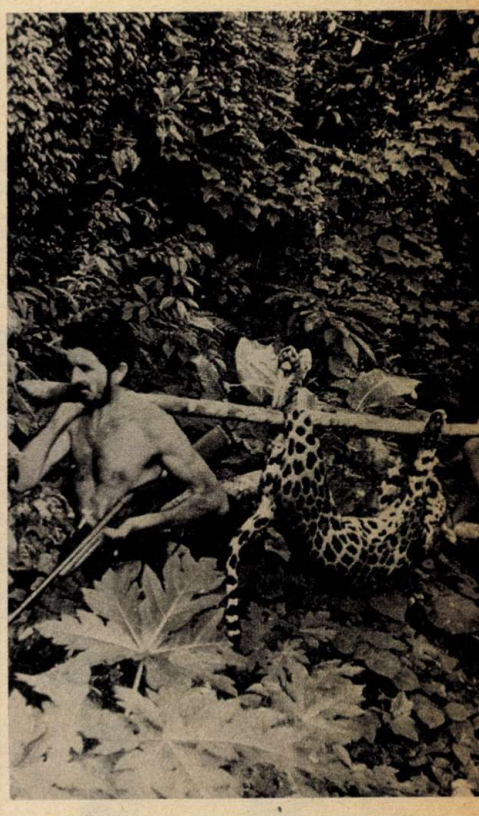

»BŰVÖS« KRISTÁLY

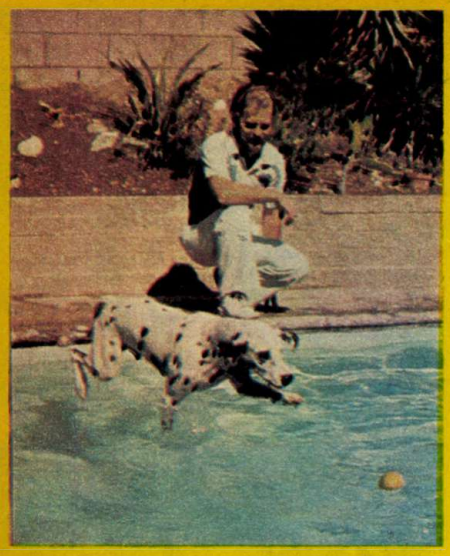

Hip-hop,
a labda most
nem gurul, hanem
nagyot loccsan,
aztán eltűnik a hűs
habokban. Ám
a foltos kutya a víz alatt
sem veszti szem elől,
könnyűszerrel
a felszínre hozza

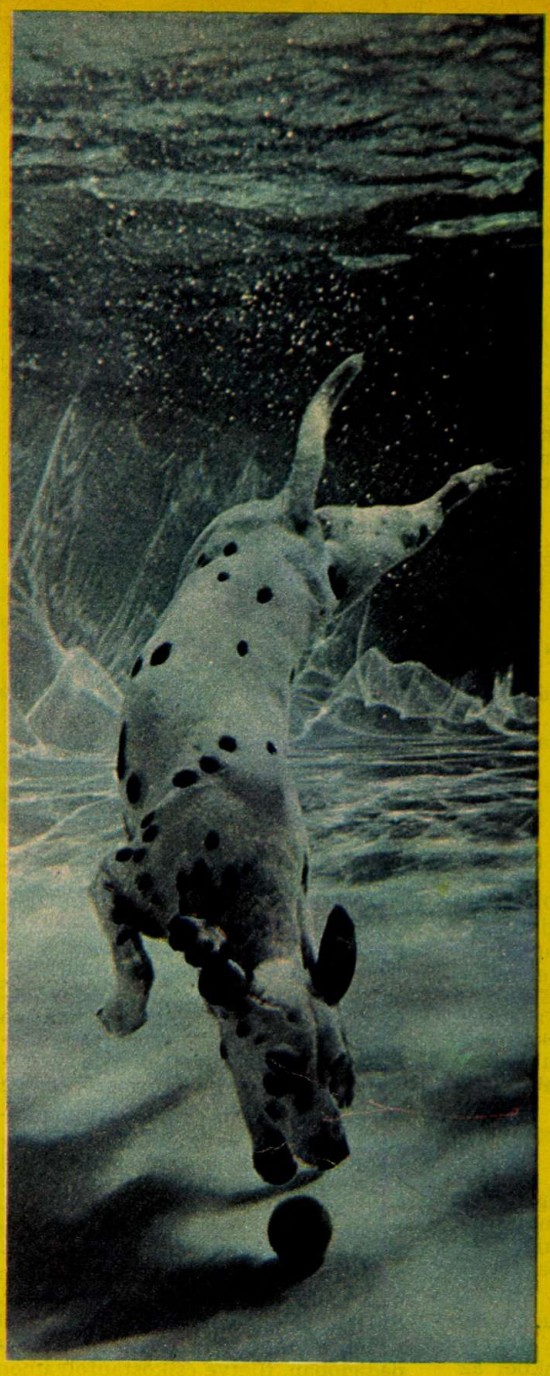

Jólesik
a csutakolás
a nyári hőségben,
utána könnyebb
végigücsörögni
a pecázás
óráit is . . .

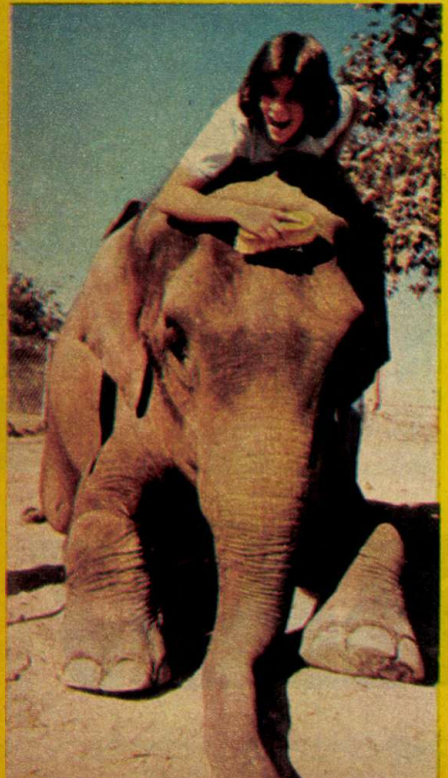

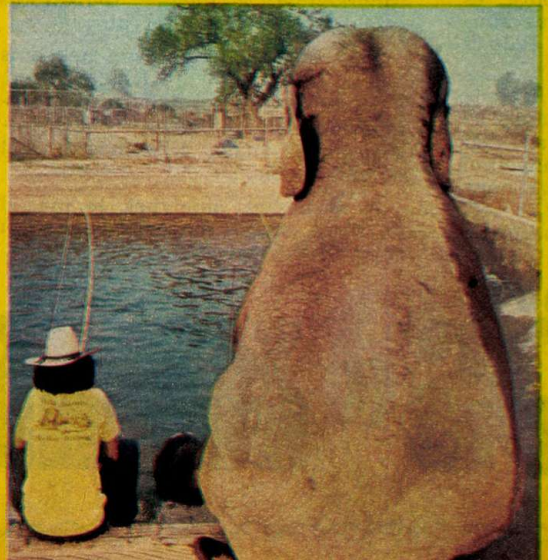

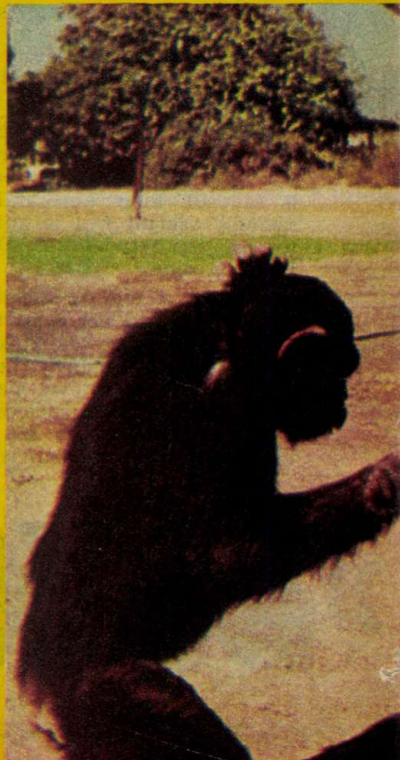

ÁLLAT-ARTISTÁK

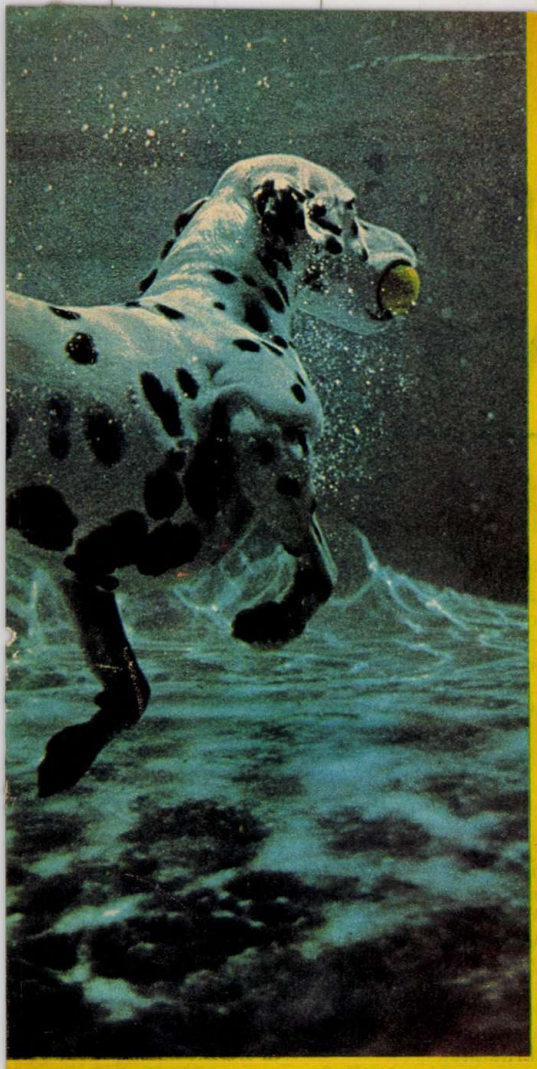

A műfaj ősi. A cirkusz már az antik görög városállamokban, az ókori Rómában a legnépszerűbb szórakozási forma volt. S amióta cirkusz a cirkusz, azóta „lépnek fel" a porondon állatok is. A hagyományos produkciók mellett persze a fejlődés újabb és újabb ötleteket szült. Ma már nem a táncoló medvék számítanak szenzációs mutatványnak – bár ezek is mindig nagy sikert aratnak –, hanem mondjuk a víz alatt búvárkodó kutya vagy a pecázó elefánt.

Egy dolog azonban nem változott az artisták birodalmában. Minden mutatvány, még a legegyszerűbbnek tűnő is, roppant erőfeszítést, türelmet, kitartást igényel – a készségen, ügyességen kívül – az idomártól, állattól egyaránt. Mellesleg az állatokat soha senki nem kérdezi meg, hogy akarnak-e artisták lenni. Lehet, hogy ha beszélni tudnának, azt felelnék: nem. Feltehetően nekik kevesebb örömet szerez az a taps, amit a közönségtől kapnak, s számukra a fellépésekért kapott pénz sem annyira csábító, mint gazdáiknak.

Az első órák mindig nehezek az állat-artista iskola tanfolyamán

Mester és tanítvány a tanfolyam kezdetén

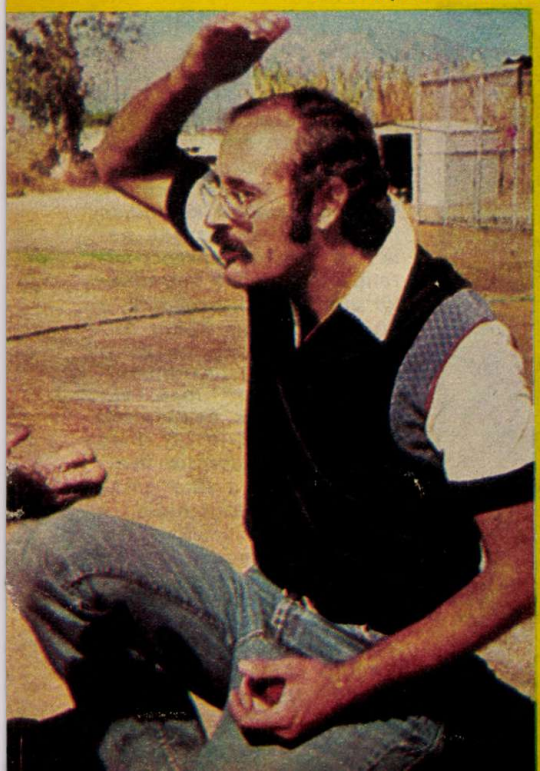

KEDVES ISMERŐS

EGY VÉRBŐL VALÓK VAGYUNK

Csillogó szemekkel, csecsemős bumfordisággal mászik elő a színpadi farkasbarlangból. Fényes, testre feszülő ruhájára mulatságos baba-bugyogót húzott; ebben játssza végig a Dzsungel könyvéből készült zenés mesejáték főszerepét, Mauglit. Az ismert színésznő őszinte örömmel alakítja az indiai fiút, akit — tudjuk jól — farkasok neveltek. Mesebeli tanítói: Balu, a medve és Bagira a fekete párduc elárulják a csupasz kis „békának" a dzsungel mesterszavát, amelyet a nézőtéren ülő gyerekek is együtt énekelnek Mauglival: „Egy vérből valók vagyunk, ti meg én!" Aki ezt kimondja, annak segíteni kell! — ez a dzsungel legfőbb törvénye.

Vajon volt-e már szükség Kútvölgyi Erzsébetnek a mesterszóra; segítette-e eddigi életében olyan védelmező szeretet, mint Mauglit?

ORVOS HELYETT SZÍNÉSZ

— Nem lennék a színészi pályán — kezdi a választ a színésznő —, *ha nem nógatott, segített volna néhány nagyszerű ember. Orvos akartam lenni, tudtom nélkül küldte el gimnáziumi tanárom jelentkezési lapomat a Színművészeti Főiskolára is. Addig, nem is tudom, mit csináltam, amiből későbbi hivatásomra lehetett volna következtetni... Talán, hogy megnyertem az országos Kazinczy szép kiejtési versenyt, meg szavaltam az iskolai ünnepélyeken? Én akkoriban inkább az irodalomdolgozataimra voltam büszke.*

Akkortájt minden olyan könnyűnek... nem, inkább súlytalannak tűnt. Mások halálra izgulták magukat a színművészetin, a felvételi vizsgán, én nyugtatgattam őket, amíg várakoztunk, valahogy így: „Na és ha nem sikerül? Mit vagytok úgy oda? Annyi mindent csinálhattok még az életben!" Nagyon dühösek voltak rám: „Minek jössz te ide, ha nem akarsz igazán színész lenni?" Nem válaszoltam erre semmit, pedig akkor már igazán akartam, hogy sikerüljön! Mostanában jöttem csak rá, miért is volt bennem olyan — inkább keserű, mint derűs — nyugalom: úgy éreztem, nem érhet engem már rossz, csak jó meglepetés az életben. Azt hittem, mindent tudok a világról. Ugyanis én nyolcéves koromban már — ezt is egyik tanárom buzgó szeretetének „köszönhetem" — nem meséket, hanem Dosztojevszkijt olvastam. Rettenetesen felkavartak regényei; a mocskos, szörnyű, elmaradott, kilátástalan cári Oroszország és a szenvedő emberek valósága kissé koravénné tett. Kamaszkoromra már rengeteg nagy, fontos, jelentős regényt, novellát, verset végigolvastam. Ez a tudás szinte felzabálta gyerekkoromat; tizenhat éves koromban hirtelen nem akartam felnőni, szopni kezdtem az ujjamat, és elegem volt mindenből.

„FELOLDÓ" ZENE, ÉNEK

— A főiskolán az első fél évben csak ültem némán az órákon. A többiek szavaltak, énekeltek, táncoltak, drámarészleteket mondtak. Osztályfőnököm, Vámos László azt mondta: „Magát nem azért vettük föl ide, hogy felhúzott térdekkel, szótlanul gubbasszon az órákon!" Görcsös hallgatásomat — újabb csodálatos ember segített — a zenetanárnőm oldotta föl: énekeltetett. Szabadon, naponta több órán át énekeltem, zenéltem vele.

— Az első vizsgaelőadásunkon nem vállaltam semmilyen szerepet; én lettem a súgó. De egyik osztálytársnőm megbetegedett, be kellett ugranom szerepébe; a Black Comedy-t adtuk elő, amely a címhez méltóan „fekete komédia", mert azt kell eljátszani benne, hogy teljesen sötét van a színpadon... Rengeteg helyzetkomikum, hálás pillanat adódik ebből az alaphelyzetből. Én akkor még nem „saját magamat" vittem a színpadra, hanem Kiss Manyit parodizáltam, utánoztam. Mégis sikert arattam, és ez nagyon jót tett nekem — sőt megmentett!

Maugli (Kútvölgyi Erzsébet) és Balu, a medve (Benkóczy Zoltán) dzsungel-dalát Bagira, (Szakácsi Sándor) vigyázza, hiszen Sir Kán mindig az embergyerek körül ólálkodik...

JÁTÉK A JÁTÉKÉRT

— Ez a siker, a felszabadító éneklés, zenélés, és egy nagy szerelem hozott olyan lelkiállapotba, amelyben már el tudtam kezdeni dolgozni mint színészpalánta. Ma már érzem a súlyát annak, hogy színész vagyok. Minden feladatot komolyan veszek, nem a hasznát, hanem a munka szépségét nézem. Mostanában egy amatőr együttesben próbálok, a Stúdió „K"-ban, Fodor Tamásékkal. Sokan fanyalogtak, kollégák. „Te amatőrökkel játszol?" Igen, válaszoltam nekik, és tudjátok mi náluk a legjobb? Hogy nincs bennük görcsös bizonyítási láz, és a siker mindenáron való hajszolása — ők a játékért játszanak.

Nekik és minden, valóban igazán szenvedéllyel játszó pályatársamnak nyugodt szívvel, boldogan mondom: (és hívásukra is válaszolok mindig) „Egy vérből valók vagyunk, ti meg én!"

Lejegyezte: Somhegyi Béla

KÚTVÖLGYI ERZSÉBET

FOTÓ: KARASZ LAJOS

PAJTÁS

Miért nem hisztek nekem?

Mostanában alig eszem, alig iszom valamit. És nem válaszolok senkinek a kérdésére. Úgy teszek, mintha megkukultam volna.

Egy szem, és ahogy a nagyanyám mondja, féltett egy szem gyerek vagyok a családban. S mert apa fiút szeretett volna, hát fiúsított engem. Többek között megtanított kuglizni és horgászni. Ha a Körös partjára ment, magával vitt. Szenvedélyes horgász lettem magam is. Néha késő estig kint ültem a víz partján, figyeltem, hogy pedzi-e a horgot a hal. Persze sohasem voltam egyedül. Volt, amikor nyolc-tíz szerencsére váró horgász legyeskedett körülöttem.

Sajnos, annak az esetnek is több szemtanúja volt, amikor a Körös partján meglátogatott Feri. A múlt nyáron a járási úttörőtáborban ismerkedtem meg vele. Az egyik szomszédos faluban lakik, de hosszú ideig csak levélben „beszélgettünk" egymással. Még homályos célzást sem tett arra, hogy meg akar látogatni. Ezért lepődtem meg annyira, amikor észrevettem, hogy jön felém. Aztán meg... Olyan nagy-nagy örömet éreztem, hogy megfeledkeztem a körülöttem levőkről, hozzá futottam és a nyakába ugrottam.

— Hogyan találtál rám?

— A mamád mondta, hogy itt vagy.

— Gyorsan összepakolok és hazamegyünk. Az anyu úgyis szeretett volna már régen megismerni.

— Nincs már időm visszamenni hozzátok, így is rámsötétedik.

— Mivel jöttél?

— Gyalog.

— Gyalog? És hogy gondoltad meg magad ilyen hirtelen?

— Látni akartalak.

— Irtó rendes vagy!

Megkértem Imrét, az osztálytársamat, aki egyébként is a szomszédunkban lakik, hogy vigye haza a horgászfelszerelésemet, én pedig elkísérem Ferit a falunk határáig.

Mire hazaértem, feje tetején állt a ház. Anya már a kapuban rám támadt. Apa, megfeledkezve arról, hogy már nyolcadikos vagyok, beállított a sarokba, mint egy óvodást. Kukoricaszemre csak azért nem térdepeltetett, mert a múltkori televíziós Családi kör adásán egy hasonló eset miatt könnyesre nevette magát a jelenlétemben.

— Lesül az arcomról a bőr — ismételgette anya kétségbeesve.

— Miért sülne le?

— Mert a Körös partján a fiúk nyakába ugrálsz.

— Feri régi ismerősöm. Tudod, az a srác, akivel a táborban ismerkedtem meg, akivel levelezek. Minden sorát megmutattam neked.

— Csak azt nem, amelyikben közölte, hogy idejön.

— Nem írta meg. Gondolt egyet és jött.

— Jött, jött. Ostobának nézel engem?

— Hidd el, hogy ilyesmi is van. Higgyél nekem, anya.

A vihar elcsitult, mert anyáék már annak is örültek, hogy megvagyok, hogy hazajöttem. De a bizalmatlanság mindennapos lett nálunk. Ha öt percet késtem, már a Körös-parti találkát emlegették. Ráadásul az iskolában is súgni-búgni kezdtek körülöttem. Ha az osztályfőnököm, Bandi bácsi nem lenne olyan hajthatatlan, mint amilyen, talán még az iskolában is rám sütnék, hogy fiúzok. Valaki ugyanis az egyik pad alatti levelem eljuttatta az igazgató bácsihoz. Én tudom, de sajnos, nem igazolhatom, hogy az a levél két évvel ezelőtt íródott. Hajdan a szomszédomnak, Imrének címeztem, aki tanúja volt a Ferivel történt találkozásomnak. Úgy látszik, úgy akart bosszút állni rajtam, hogy a régi levelet közkézre adta. De az is elképzelhető, hogy másoknak támadt ez az ötlete. Mit is írtam én akkor abban a levélben? Azt, hogy tetszik nekem Imre. De azt senki sem tudja, hogy tucatnyi levélben könyörgött, írjam le mindezt. És én, ostoba, engedtem a kérésnek. Ki gondolta, hogy egyszer a kis füzetlap vádolni fog engem anya előtt is. Számára ez a szöveg a romlottságom megdönthetetlen bizonyítéka. Ha hazajövök az iskolából, rám zárja az ajtót, helyettem megy bevásárolni a boltba, moziba pedig csak apuval enged el. És ami a legmegalázóbb: az őrsi összejövetelekre titokban az iskoláig követ.

Anyát és apát még csak megértem, ők a jövőmet féltik, de a barátnőm tehetne értem valamit. És a srácok is, akik ott voltak a Körös partján, mikor Ferivel találkoztam.

Feri... Feri... Feri... Miként magyarázzam meg, hogy Feri csak a barátom, akivel a legfontosabb dolgaimról is bizalmasan beszélgethetek. Semmi több. De az iskolában van egy fiú, aki igazán tetszik nekem, és én neki. Ezt többször közölte a pad alatti levélpostában. De nem feleltem rá, mert féltem. Őrsi összejövetelek után haláig kísér, mintha személyével akarná igazolni anyáék előtt, hogy jó helyen jártam. Anya az „átadásnál" mosolyog, de amikor Karcsi után becsukódik az ajtó, lehord a sárga földig, engem és őt is.

Tavaly boldog voltam, amikor beköszöntött a nyári vakáció. Most félek tőle. Pedig Feri is meghívott a falujukba. Nagymama már az ötödik levelét írja, hogy menjek el hozzájuk Szolnokra. Én legszívesebben itthon maradnék, de tudom, hogy a Körös-parti horgászatnak is vége, mert bárhová megyek, mindenütt „kibeszélnek".

Valamikor én is szívesen álltam be azok közé a lányok közé, akik tízpercekben összedugták a fejüket, és vihogva „cikiztek" egy-egy lányt vagy fiút. A szememben ezek a tereferék csak amolyan ártatlan pletykázásnak tűntek. Most már tudom, hogy megmérgezheti az ember egész életét. Ha észreveszem, hogy összesúgnak mögöttem, az idegességtől remegni kezd a gyomrom.

Lejegyezte:
Faragó György

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

KORLÁTAINK

A legerősebb, legáthághatatlanabb korlátok többnyire bennünk, a fejünkben, gondolataink előtt magasodnak. Vegyük például a valódi korlátokat. Nagyon sokan képtelenek megérteni, hogy miért emelték például a nagy forgalmú főútvonalak mellé a védőkorlátokat. Egyesek úgy vélik, nyilván azért, hogy átmásszanak, átbújjanak, átugorjanak rajta. Ilyenkor megfeledkeznek sajgó ízületeikről, magas vagy alacsony vérnyomásukról, minden panaszukról, s kúsznak-másznak, mutatván, hogy ők bizony tudják, miért áll itt ez a vasrendszer: a felnőtteknek emelték mászókajáték gyanánt.

Az utca nem játszótér. Még a felnőtteknek sem. Bizony, gyakorta olyannyira belefeledkeznek a mászásba, hogy még a legfontosabb szabály is elillan a fejükből, nevezetesen: nekik, felnőtteknek kellene példát mutatniuk a gyerekeknek – egyebek között – a helyes közlekedési magatartásból is. Szerencsére a srácok az utóbbi időben nem fogadják el példának.

–Bőcs–

Fotó: Karasz Lajos

Akik követik a rossz példát...

Példaadók mutatványa: az óvatos „átbújó"...

...a korát meghazudtolóan hajlékony, fürge „átlépő"...

...és a lezseren könnyed „átszökkenő" módszer képviselője

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége. Gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A gyógyszergyártáshoz a korszerű berendezések mellett szükség van a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkájára is.

Ha elvégezted az általános iskolát, a következő szakmákra jelentkezhetsz: **általános vegyipari, hegesztő, esztergályos, marós, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezetékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi gépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgép-szerelő, villamoshálózat-szerelő, műszergyártó- és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek), bútorasztalos, épületasztalos, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló, kőműves.**

A képzési idő 3 év. Kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás bizonyítványt egyszerre szerezhettek a következő szakmákban: **általános vegyipari, elektronikai műszerész, irányítástechnikai műszerész.**

A képzési idő 4 év. Az általános vegyipari szakon kollégiumot biztosítunk.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt: tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj, 250,– Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés, félévenként jutalomlehetőség, évente nyereségrészesedés, szociális és kulturális lehetőségek.

Az iskola elvégzése után támogatjuk a továbbtanulást gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb

szakmai tanfolyamokon. Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A továbbtanulással kapcsolatos további, részletes tájékoztatást ad az Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.

Egyt

Címünk: Budapest X., Keresztúri u. 30–38.
Levélcím: 1475 Budapest, Pf. 100.
Telefon: 836-702

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.
Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.
Ne feledjétek! – Vár az

FELVÉTELI UTÁN!

A gimnáziumok és szakközépiskolák többségében a felvételi vizsgát tett diákok jelentős százalékát alkalmatlanság vagy helyhiány miatt felvenni nem tudták.

Ezúton hívom fel az elutasított diákok figyelmét, hogy a Budapesti Közlekedési Vállalatnál az alábbi szakmákra még lehet jelentkezni:

— **közúti villamosjármű-szerelő, vasútijármű-szerelő, villamoshálózat-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, villamosgép-szerelő, esztergályos.**

Középiskolát végzett fiatalok az elektronikai műszerész szakmát két év alatt sajátíthatják el a vállalatnál. A jelentkezőknek felvételi vizsgát nem kell tenni.

Vidéki fiatalok levél útján is jelentkezhetnek, csak a mellékelt adatlapot kell a következő címre elküldeni.

BKV oktatási központ 1045 Budapest IV., Széchenyi tér 5.

— — — — — — — Levágandó! — — — — — — —

ADATLAP

Név: ..... **szül. hely**

..... **év,** ..... **hó,** .....

nap ..... **Anyja leánykori neve:** .....

lakcím, ir. szám: .....

Kérem a vállalatot, hogy gyermekem gyakorlati képzését vállalja ..... **vagy** ..... **szakmában.**

Kitöltés időpontja: 198.....

szülő aláírása .....

X+Y=SO ADAL

— *Na, mit szól hozzá Ipszilon szomszéd? Nyolcvanoldalas magazin címlapjára kerültünk. Mondja: boldog!?*

— *Meghiszem azt! Tudja, hogy mire gondolok most?*

— *Hogyne tudnám, amire én. Hogy eheti a sárga irigység az A-t, meg a B-t!*

— *Eddig sanyarú volt a sorsunk. Ön, ha jól emlékszem, a latin ábécé huszonkettedik betűje, én pedig a huszonharmadik . . .*

— *A magyar ábécében pedig a negyvenegyedik és a negyvenkettedik helyen állunk.*

— *A múltkor Móra Ferenc egyik elbeszélését olvastam. Képzelje, hogy mit írt rólam: „Meg lehet tanulni minden betűt, csak az ipszilont nem. Arról azt tartotta a kalapos, hogy az nem magyar betű, s azt nem is tanította."*

— *Bezzeg, hogy ha azt a kalapost báró Juthassynak hívták volna . . .*

— *Igaz, a grófok és a bárók felkaroltak, de azt hiszi, hogy örültem neki? Mindegyik „i" betűjüket velem helyettesítették. Gróf Gerlychy . . . pfuj! De hát az volt akkor az előkelő.*

— *Én sem kedveltem a nagyurakat. Említettem már azt a báró Juthassyt. Képzelje, annak Félix volt a keresztneve. Ilyen megalázást: Félix! Mintha nem is lennék teljes betű.*

— *Hagyjuk a múltat! Mondja: nem akar egy kis yoghurtot? Szívesen adok. Valódi!*

— *Köszönöm! De ha nem tudná, már az sem valódi, mert a „j" a helyébe telepedett. Úgy írják: joghurt. És . . . jobban tenné, ha a yatagánját is lecsatolná az oldaláról, mert már az is: jatagán.*

— *Óh, ha ez így halad, akkor rövidesen kenyér nélkül maradok. Maga könnyebben beszélhet, hiszen ott a xilofon. Szerencséje, hogy az „sz"-nek rengeteg dolga van, hiába könyörögtek neki, nem volt hajlandó „szilofonozni".*

— *Ejnye szomszéd, azért nem kell annyira elkeserednie! Van magának egykét biztos állása. Hogy mást ne mondjak: segít a „g"-nek, az „l"-nek, az „n"-nek és a „t"-nek. Maga nélkül még a tyúk sem tudna kotkodácsolni.*

— *Á! Ezek csak olyan félállások. Mit tudom én, hogy mikor mondanak fel. Hallottam már olyasmit rebesgetni, hogy minek az „ly", legyen az is „j".*

— *Na, bum, és akkor mi van! A matematikában sohasem mondanak fel nekünk. Nekem például van egy abszolút biztos állásom: a római tízes.*

— *Ez a maga szerencséje! Én sem búsulnék, ha a római százasnak én lennék a jele. De hát „C" kartárs . . .*

— *Ne legyen irigy! A legeslegbiztosabb állást az egyenletek jelentik a számunkra: x+y. Mi vagyunk az ismeretlenek.*

— *Ezt aztán kár volt említenie! Láthatja maga is, hogy a tanulók milyen haragos tekintettel néznek ránk. „Már megint az az x, meg az y!" Persze, van köztük olykor kedves arc is. A múltkor például egy kislány így könyörgött nekem a dogaírás közben: „Aranyos kis ipszilon, súgd meg nekem, hogy milyen szám rejtőzik mögötted!"*

— *Nemcsak a lányok hízelegnek magának, hanem a fiúk is. A hét elején láttam egy fiút, aki büszkén mutatta a parittyáját a barátainak. Ezt mondta: „Nézzétek, milyen gyönyörű ipszilon alakú a fája!" De engem nem szeret senki! Egy lány például azért haragudott meg rám, mert az egyik fiú gúnyolódott vele: „Micsoda x-lábad van neked!"*

— *Most meg nekem kell magát megvigasztalnom! Bezzeg amikor 1895. november 8-ról 9-re virradó éjjel Röntgen professzor felfedezte azokat a titokzatos sugarakat, amelyeket X sugaraknak nevezett, ugye, hogy milyen boldog volt?*

— *Azok is azóta már Röntgen nevét viselik. Látja, ilyen az én szerencsém!*

— *Ugyan, hagyja a bút és a bánatot, kedves szomszéd. Örüljön inkább velem együtt, hogy magazincím lett belőlünk. Olyan magazin, amelyben nem száraz számok, hanem érdekes nevek rejtőznek mögöttünk. Micsoda nevek! Mennydörgős, Süvöltős, Krajcáros, Széplábi, Pénzváltó, Négyökrű . . .*

— *Ne mondja! Akkor NÉVLAP is lehetett volna . . .*

— *Pszt! Még meghallják és megváltoztatják.*

— *Már nem! Mert a nyomdában készül az IKSZIPSZILON magazin.*

JÚNIUSBAN MEGJELENIK — A „NÉVLAP" ● SZENZÁCIÓS TÉMÁK: PÉNZVÁLTÓ, ADJ EGY VÍGTALLÉRT! ● NÉVSZÉPSÉGVERSENY ● AKIT A SÁTÁN FÜSTJE MEGCSAPOTT ● KISBÍRÓ IKREK ● FÜLIG JIMMY LEVELE ● AZ ÉVSZÁZAD BŰNÜGYE (HUMOR) ● TIP-TOP TIPPEK (VILÁGBAJNOKSÁG) ● A LEGCSINOSABB KATONA – KLÁRI ● X KAPITÁNY KÜLDÖTT ● A POSZTEREN: DONNA SUMMER, AMANDA LEAR, KONCZ GÁBOR, SALLAI ANDRÁS, MIKI EGÉR és DONALD KACSA

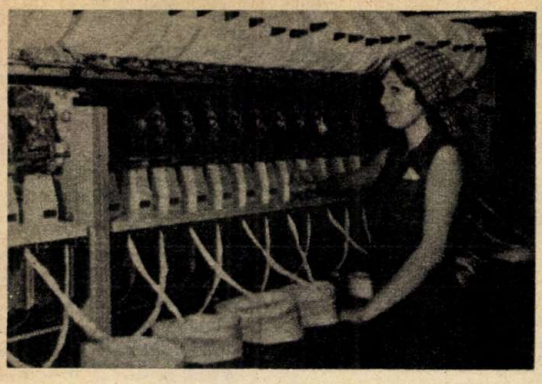

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve **textilgépszerelő, esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkástanulónak,**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben dolgoznak.

Szakmunkásvizsga után:
— a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kapnak elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. — 1502

PATEX

ÉRDEKEL A KÉMIA?

Jelentkezz továbbtanulásra a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolába! (Budapest II., Lajos u. 1. – 1023)

Iskolánk az országban egyedüli olyan oktatási intézmény, amely a vegyipari szakmán belül a könnyűipar számára képez szakembereket.
Három szakmai ágazatban – textilvegyipari, bőrvegyipari és papíripari – folyik a képzés.
Az érettségi után tanulóink vagy továbbtanulásra vagy technikus minősítésre jelentkezhetnek.
Vidéki tanulóink részére kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

T. K. 19 59

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!
Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.
Juttatások:
— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**
Ezen felül megilleti a tanulót:
— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200—4400 forint** között van.
Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT Lőrinci Gyár BUDAPEST

Pályaválasztó fiatalok!

Általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1982/83-as tanévre, hároméves képzésre.

Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat, tanulmányi ösztöndíj: 410—750 Ft-ig,

textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat,

textilfestő és *-kikészítő* tanulónak fiúkat, lányokat.

Tanulmányi ösztöndíj: 350—790 Ft-ig.

A textilnyomó, -festő és -kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.

A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeli lakosok 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 210 Ft-ért reggeli, ebéd és vacsora.

Ingyenes tankönyv és munkaruha.

Kollégiumi elhelyezés.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

A végzett tanulók kereseti lehetősége: havi 3500—4400 Ft.

Jelentkezni lehet a személyzeti oktatási osztályon személyesen, vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától du. 3 óráig.

Cím: KISPESTI TEXTILGYÁR
Budapest XVIII. ker. 1184
Fáy út 2.
Telefon: 273-711.

FIGYELEM!

Ács-állványozó, kőműves, villanyszerelő, bádogos-tetőfedő, vas- és fémszerkezeti lakatos, hidegburkoló, fapadlózó-műanyagburkoló, épületasztalos, szobafestő-mázoló, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1982-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve, akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre térítésmentesen tanulóotthont, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget nyújtunk. Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíjkiegészítést, valamint kőműves, ács-állványozó ipari tanulóknak 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.

Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST,

Pontos címünk:
Fővárosi 3. számú Építőipari Vállalat szakoktatási csoport
Budapest XIII.,
Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

SIGNETTA
GOLYÓSIRON

ELLENŐRZÖTT MINŐSÉG,
ALACSONY ÁR...

FORGALOMBA HOZZA
A PIERT KER VALL

4.50 ft/db

ICO

VILÁGBAJNOKSÁG HISPÁNIÁBAN

FOCI-LÁZBAN A VILÁG

VARÁZSLÓ A KAPUBAN KELET FUTBÓLIÁJA — KUVAIT GÓLGYÁROS ALGÉRIÁBÓL

Az 1981-es Mundialitót — mini világbajnokságot — nyert Uruguay legénysége nem lehet ott Hispániában a vb-döntőn. Hiányzik majd a nagyszerű, narancsinges holland válogatott, az NDK, Portugália, Wales, Mexikó nemzeti tizenegye is...

Ott lesz viszont például Kamerun... A szurkolók túlnyomó többségének a név semmit sem árul el. Sokan úgy vélik, a bajnoki selejtező rendszer demokratikus voltának, az afrikai ország földrajzi fekvésének, tehát, mondhatni, szerencsés adottságainak köszönheti csupán a részvétel lehetőségét. A megállapítás azonban nem teljesen igazságos. Egész egyszerűen azért, mert Kamerunban régóta ismerik, és nem is akárhogyan űzik a labdarúgást.

Az afrikai csapatok szakmai felkészülésében, s ez egyáltalán nem tréfa, igen fontos szerepet játszottak a dzsudzsuman-ek, a varázslók. A múltban misztikus ceremóniák, áldozatok előzték meg az egyes mérkőzéseket. Öröm- és siratóünnep követte a rangadókat. A sámánok fizetéséről — jellemzően — még az 1960-as évek elején is az állami költségvetés gondoskodott. Számos különleges történet fűződik ehhez a hőskorhoz, amelyet azonban a függetlenné válás huszonkét esztendeje már jócskán megváltoztatott. Manapság tizenhat csapatos első osztályú bajnokság zajlik az országban, s megfelelő szakmai irányítással szervezik az utánpótlást. Nem véletlen, hogy Kamerun ifjúsági válogatottja ott lehetett tavaly Ausztráliában az ifik világbajnokságán.

A banán-, kakaó-, gyapot- és elefántcsont exportra berendezkedett ország vezető szerepet játszik az afrikai labdarúgás rohamos fejlesztésében. Legjobbjuk a csodakapus, *Thomas N'Kono*. Fantasztikusan ruganyos, bátor. A válogatott csapat rengeteget köszönhetett neki a selejtezők során. Kamerun sorra verte Malawit, Zimbabwe-t, Zaire-t, Marokkót, csaknem húsz gólt lőttek csatárai, s a csodakapus mindössze négy gólt kapott. A kameruni labdarúgó „hivők" közt a már-már képtelen dolgokra is képes „Fekete párduc"-ról az a hír terjedt el, hogy ő maga is ért valamit a mágiához...

Algériában a labdarúgás valóságos népi mozgalom. Itt mintha mindenki, mindenhol, mindig futballozna. Az ifjúsági és sportminisztérium 1977-ben új alapokra helyezte a klubok működését, alaposan megszervezte a bajnoki rendszert, s különös figyelemmel gondolt a válogatott együttes szakmai felkészítésére. Előbb menesztették a hajdani remek játékost, *Mekloufit*, aki kissé hanyag nagyvonalúsággal, bár tagadhatatlan jókedéllyel látta el az edzői teendőket. A jugoszláv *Vidinics*, majd a szovjet *Rogov* vette át az irányítást, mindketten nagyszerű munkát végeztek.

1978-ban Algéria válogatottja nyerte Afrika bajnokságát. Egy évvel később a földközi-tengeri játékokról bronzéremmel térhettek haza legjobbjaik. 1980-ban a moszkvai olimpián a negyeddöntőig jutottak, majd minderre a koronát feltéve — megnyerték a vb-selejtezőt. A csapat jobbik felét itt is a többnyire francia profi csapatokban szereplő idegenlégiósok képezik: *Kourichi* (Bordeaux), *Djadoui* (Sochaux), *Mansuori* (Montpellier), *Gamouli* (Nimes), *Dahleb* (Paris S. G.), *Zidane* (Courtrai), *Chebel* (Besancon). S itt játszik az afrikai labdarúgás gyöngyszeme, a 24 esztendős, mind a két lábával jól játszó középcsatár, *Lakh-*

Látványos ceremónia Kuvaitban a válogatott mérkőzése előtt

Kace Said, az algériai csapat középpályása a selejtezőkben jó teljesítményt nyújtott

dor Mohamed Belloumi, akit a szakemberek a spanyolországi VB egyik nagy sztárjának jósolnak.

Lassan véget ér a VB 24-es döntőjében szereplő csapatok számbavétele, már csak kettő maradt. Egyik sem szerepelt soha vb-n. A „kivik" és az „olajsejkek" csapatáról van szó, Új-Zélandról és Kuvaitról... Kuvait?... Mi is van ott?... Meleg. Hát azután?... Homok... Még?... Hát persze, töméntelen olaj. S ott, ahol töméntelen olaj van, ott pénz is akad. Márpedig ahol pénz van, sok pénz, ott nem lehet rossz a labdarúgás sem. Tény, hogy Kuvait nem keveset áldoz — főként az utóbbi években — a sportra. „Kelet Futbóliájában" néhány évvel ezelőtt abból az egyszerű meggondolásból indultak ki, hogy Brazíliában nyilvánvalóan jól ismerik, ha nem a legjobban a világon, a labdarúgás minden titkát. Másként hogyan is nyertek volna háromszor világbajnokságot. Nos, akkor a tétel egyszerű — meg kell szerezni a kávéország legkiválóbb szakembereit, ők azután majd elintézik a többit. Így kerültek valóban elsőrangú edzők Kuvaitba. Először *Didi*, a hajdani nagyság, majd *Zagallo* a brazilok csodás szervezője, játékmestere, s legutóbb *Carlos Alberto*. A bajuszosok csapata — a válogatott minden egyes játékosa bajuszt visel — többségében fiatal, igen tehetséges, tipikus dél-amerikai futballt játszik. Megtanulták a ritmusváltás tudományát, remek a technikájuk, s méltán végeztek selejtező csoportjukban az első helyen.

Ha azt mondjuk, hogy Kuvaitot, elsősorban a gazdagság juttatta el a spanyolországi döntőig, Új-Zéland válogatott együttesét pedig éppenséggel a szegénység „csak azért is" filozófiája, a megsokszorozott lelkesedés, a csupaszív harcolni tudás vezette sikerre. Új-Zéland nemzeti tizenegye egyáltalán nincs elkényeztetve az anyagi lehetőségeket tekintve. A labdarúgó-szövetség tombolák, közadakozás útján kunyerálta össze a válogatott felkészüléséhez és az utazásokhoz szükséges pénzt. A selejtezők végén a Kínai Népköztársasággal egyformán álltak, még egy mérkőzést kellett játszaniuk semleges helyen, Szingapúrban. A játékosok még a saját zsebükbe is mélyre nyúltak, hogy fedezzék a költségeket. A kilencszázmilliós népességű Kína válogatottját a szerény kivik végül kétvállra fektették, s jóllehet tudják, lényegében az áldozati bárányok szerepét szánják nekik Spanyolországban, mégis büszkén és bizakodva készülnek a Mundial ütközeteire.

Gallov Rezső

Új-Zéland nemzeti tizenegye a kínai együttes legyőzésével jutott a döntőbe

Winston Ruter új-zélandi középpályás a válogatott erőssége

Egy kameruni sztár, Roger Milla

Az algériai csodacsatár: Mohamed Belloumi

A mágiával vádolt kapus: N'Kono nemcsak a varázslathoz, a védéshez is ért azért valamicskét

TÖPRENGŐ

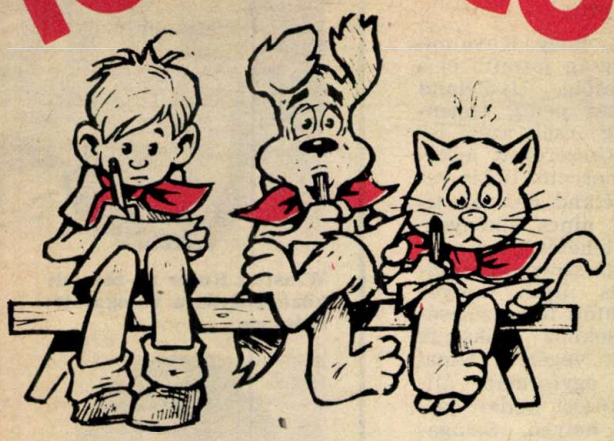

EGY KIS AGYTORNA

Most már rövidesen megkezdődik az év végi nagy hajrá. Ehhez nyújt egy kis edzési lehetőséget ez a rejtvényösszeállítás.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 31. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

KAKUKKTOJÁS. Az alább felsorolt szavak közül melyek nem illenek a többi közé? Miért?

1. MÓRA, KÖLCSEY, MOLNÁR, JUHÁSZ, SIMON.
2. VIOLA, MARGARÉTA, JÁCINT, IBOLYA, RÓZSA.
3. SZÁLKA, SZIL, HUSZÁR, PÁKA, NYALKA, NYÚL.

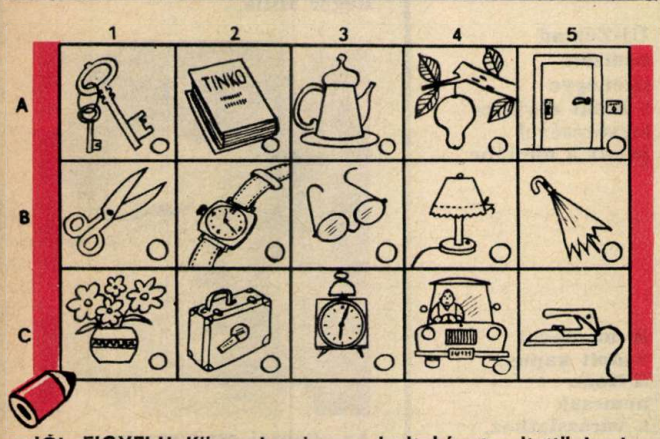

JÓL FIGYELJ! Kilenc hamisan rajzolt képet rejtettünk el a tizenhat négyzetben. Találd meg mindegyiket!

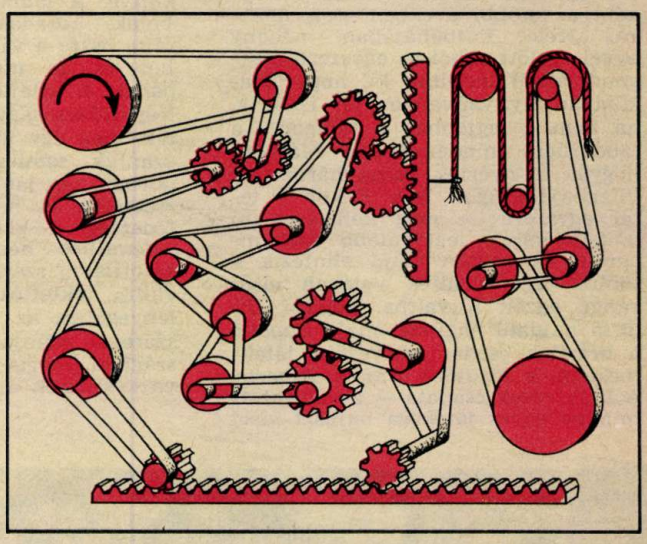

FOROG A KERÉK. Ha a bal felső sarokban levő korongot a nyíl irányában elfordítjuk, vajon a jobb alsó sarokban levő korong milyen irányban fordul el?

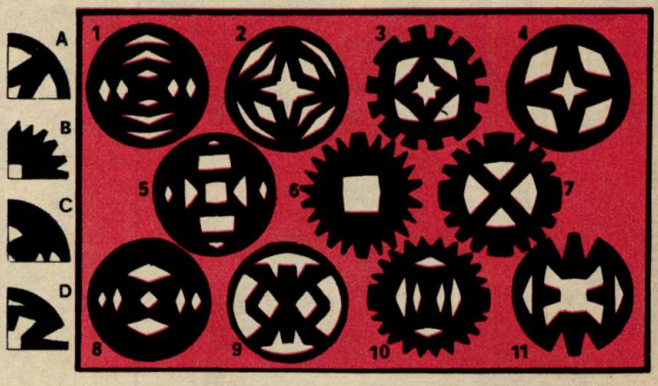

MIT GONDOLSZ? A betűkkel jelzett negyedívek hányas számú körökbe illeszthetők bele?

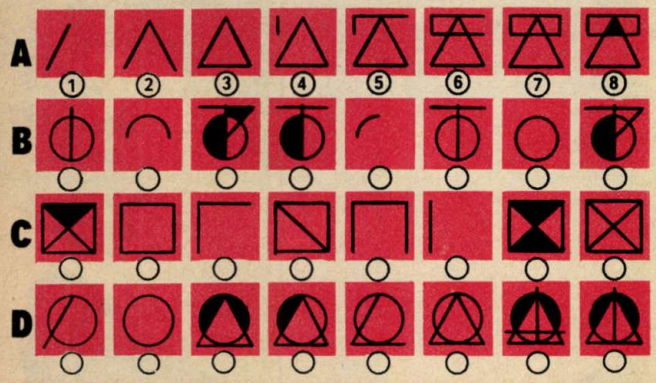

TÜRELEM! Az „A" sorban láthatod, hogy újabb és újabb vonalak hozzáadásával hogyan készült el a 8. rajz. A „B", „C", „D" sorokat is ugyanígy rendezd, s a kis körökbe írd be a rajzok helyes sorrendjét!

NYERTESEK. A 13. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Nagy Attila, Budapest, XX.; Novák Norbert, Budapest, XVI.; Bagó Katalin, Galgahéviz; Barta Emma, Mezőnyárád; Berki Szilvia, Fadd; Bolfán Edit, Kunszentmárton; Bujdosó B. Róbert, Lajosmizse; Frisch Ildikó, Tiszafüred; Hajba Bernadett, Szentlőrinc; Hajnal Rozália, Tatabánya; Háló Andrea, Szombathely; Hevesi Edit, Mindszent; Kántor Tünde, Miskolc; Kocsis Zsolt, Keszthely; Marton Gyöngyi, Baj; Ribár Gábor, Budakeszi; Samu Bernadett, Bakonygyirót; Tóvári Tamás, Győr; Vas Mónika, Gánt; Schreiter Csilla, Budapest, III.

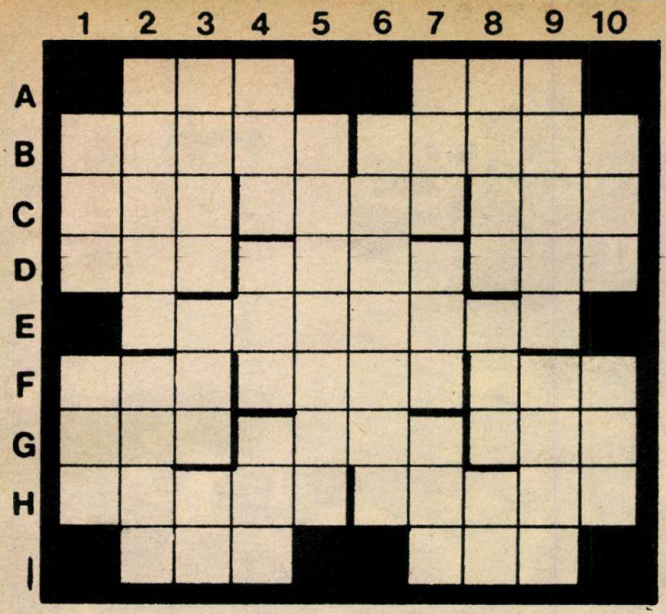

KÉT SZÓ. A függőleges 5—B és 6—B sorokban levő szavak e két oldal rejtvényeire vonatkoznak. E két szót kell megfejtésként beküldened.

VÍZSZINTES: A—2: Régi katonai erődítmény. A—7: Tyúk, népiesen. B—1: Tésztát apróra vág. B—6: Oktató, nevelő. C—1: Regény szerzője. C—4: Visszafelé: dél-ázsiai ország (első kocka: kettős betű). C—8: A katonasághoz tartozik! D—1: Közép-Európai Kupa. D—4: Két betű híján: bögdös. D—8: Lyuk két betűje. E—2: Női név. F—1: Fehérnemű. F—4: A haragos embernek lesújtott az ... F—8: Becézett lánynév. G—1: Egymás melletti betűk az ABC-ben. G—4: A vatikáni, osztrák, spanyol és svéd autók jelzése. G—8: Kecske-beszéd. H—1: Rövidített köszönet. H—6: Kissé pisze orr. I—2. Fűtenek és főznek vele. I—7. Hím birka.

FÜGGŐLEGES: 2—A: Ebbe teszik télen a krumplit. 3—A: Gyűlöletből fakadó szidalom. 4—A: Nem egész. (A 3. kockában kettős betű). 7—A: Így kezdődik a találat! 8—A: Sietve és lopakodva távozik. 9—A: Becézett orosz lánynév. 1—B: A kik párja. 5—B: A rejtvényeinkre vonatkozó első szó. 6—B: Itt meg a második szó (visszafelé). 10—B: Modern zene. 4—D: A köröm belseje! 7—D: Ö. N. E. 3—E: Mag betűi, keverve. 8—E: Tagadószó. 1—F: Irsai Lovass Károly. 9—F. Így hívják az üzemi minőségvizsgálót. 10—F. Kis betűi, keverve. 4—G: Vizez egynemű betűi. 7—G: Ilyen az alföld. 3—H: Sass Ágnes. 8—H: Állóvíz.

A 15. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A KÉPESLAP: A kép Budapesten készült, a Királyfürdőt ábrázolja. – **KURUC DAL:** karabélyok. – **BIZONYTALAN:** Tinódi Lantos Sebestyéné. – **AJÁNDÉK:** szobrász. – **A VITA:** a harmadiké. Ezek ugyanis szobrot szállítanak. – **MESEBELI ÁLLAT:** Sárkányfej. A magyar népmesékben is szerepel. – **ILLUSZTRÁCIÓ:** A rajz verbuválást ábrázol. – **A MÚZEUMBAN:** A XVIII. század végén volt divatban a copf stílus. – **KORABELI KRONIKÁBÓL:** A rajz török janicsárt ábrázol. – **MI EZ?** X (Katonai sisak).

CSALÁDI KÉPEK. Az album négy felvétele egy évtizeddel ezelőtt készült. Az alsó öt kép pedig most. Párositsd a betűvel jelzett képeket a számozottakkal!

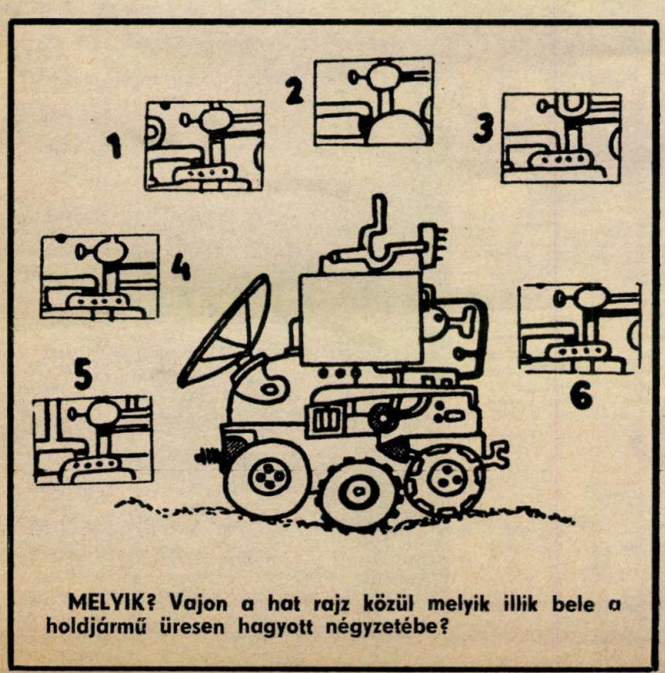

MELYIK? Vajon a hat rajz közül melyik illik bele a holdjármű üresen hagyott négyzetébe?

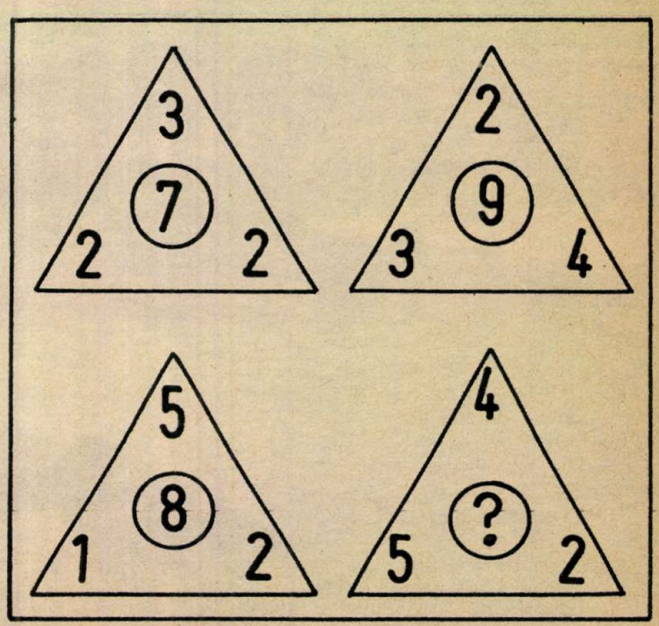

KÉRDŐJEL. A háromszögekben elhelyezett számok között logikai kapcsolat fedezhető fel. E logika alapján milyen számot kell a kérdőjel helyére írni?

A SZURKOLÓSEREG SZAKÉRTŐ, HISZEN TÚLNYOMÓRÉSZT VERSENYZŐKBŐL ÁLL

NINCS MIBE FOGÓDZNI, MARAD AZ „ARTISTATUDOMÁNY"

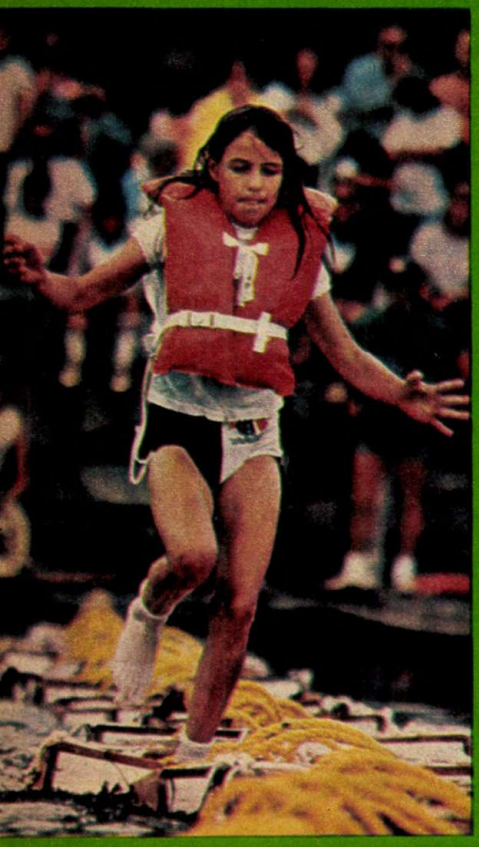

DUGÓ-JÁRÓ

AZ IMBOLYGÓ TÁKOLMÁNYON CSAK A LEGUGYESEBBEK MARADNAK TALPON, NEM KÖNNYŰ EZ MÉG ANNAK SEM, AKINEK NÉGY LÁBA VAN

Új játék hódít világszerte. Leginkább dugójárónak nevezhetnénk. Pofon egyszerű: a víznél könnyebb anyagból készült dugókat egy sorba kötnek, a vízre fektetik. Ezen a soron kell végighaladniuk a vállalkozó szellemű versenyzőknek. Lehetőleg úgy, hogy száraz maradjon a lábuk. Az győz, aki a legmesszebbre jut. Szinte mindenütt lehet játszani, ahol víz van: folyón, tavon, tengeren. Különösen a gyerekek körében népszerű külföldön, de természetesen a felnőttek is szívesen szökdellnek végig az izgő-mozgó, bizonytalanul süllyedő, emelkedő, pallószerű alkalmatosságon. Nyáron sok-sok vidám perc forrása lehet, arról nem szólva, hogy az ügyességet is jócskán fejleszti, hiszen ehhez a mutatványhoz remek reflexek, pompás egyensúlyérzék szükséges.

Az önfeledt játszadozás közben azonban egy lényeges dologról nem szabad megfeledkezni: elsősorban a jól úszók próbálkozzanak az átkeléssel ezen a különös hídon. Persze, azok is kísérletezhetnek, akik eddig még nem kötöttek szoros barátságot a vízzel, de úszómellényt ne mulasszanak el magukra venni, s mindenképpen felnőtt segítségével, felügyeletével rohamozzák meg a „dugóösvényt".

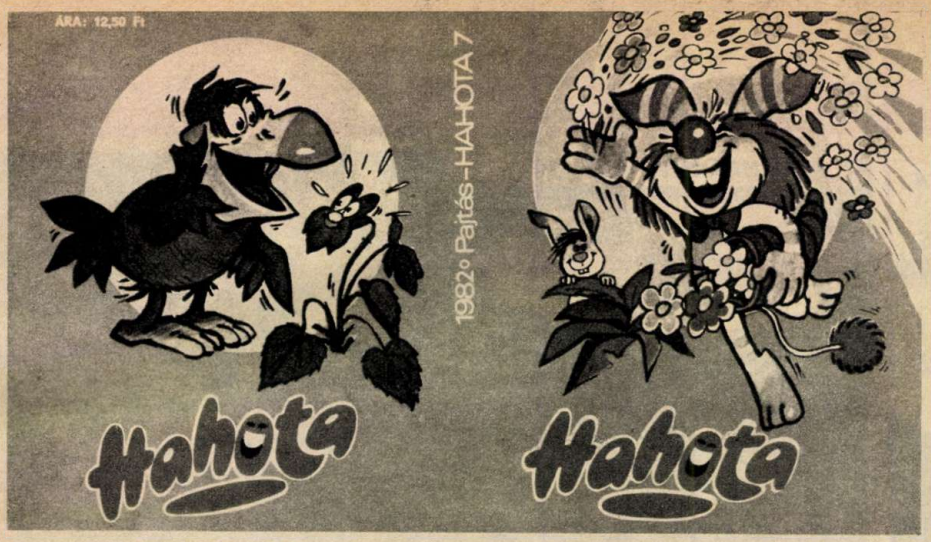

PARDON, CSAK VICCELTÜNK!

Ha az ember hibázik, jobb ha beismeri: április 29-i számunkban – korántsem áprilisi tréfaként – nem a most megjelent, hanem már a következő, a júliusban megjelenő 8. Hahota címlapját mutattuk be a lapban. Pardon!... Ráfoghatnánk az egészet a tavaszra, a „nyomda ördögére", a strandolás utáni vágyódásunkra... Sok mindenre!

Maradjunk abban, hogy csak vicceltünk, ez illik is a Hahotához, akár a hetedikhez, akár a nyolcadikhoz, akár a századikhoz...

Kárpótlásul – láthatod –, a fenti képen közöljük az igazi, a most megjelent hetedik Hahota elejét – no, meg a hátulját is.

LEVELEZNÉNK!

ÖTÖDIKESEK ÍRJANAK: CZAKÓ TÜNDE, Szentmártonkáta, Táncsics út 23. – 2254; ARNOLD ZOLTÁN, Kéleshalom, III. körzet, 73. – 6444; MOCSÁRI MÁRIA, Diósjenő, Szabadság út 76. – 2643; TÓTH JUDIT, Létavértes, Katona u. 1/a. – 4283; BALÁZS ANIKÓ, Bag, Hunyadi tér 1. – 2191; ROSTÁS ZSUZSA, Székkutas, Sztahanov u. 5. – 6821; LAKATOS CSABA, Hahót, Alsófakos 7. – 8771; KINDA ETELKA, Kisterenye, Bástya út 12. – 3078; GYURKÓ JULIANNA, Nagyút, Petőfi út 3. – 3357; GULYÁS MÁRIA, Jászberény, Szövetkezet út 11. – 5100; FÁBIÁN JÓZSEF, Kárpátukrajna, Berehovó 295510. Tompa M. u. 76, Szovjetunió; KUJBUS BÉLA, Hodász, Bem út 10. – 4334; AGÓCS ISTVÁN, Balkány, Vecser tanya 9. – 4233; PIKÓCS SZILVIA, Aszód, Falujárók útja 5/6. – 2170; GYÖNGYÖSI KATALIN, Létavértes, Kassai út 4. – 4283; SKODA EDINA, Tótszentmárton, Dózsa tér 8. – 8865; SVÉLECZ ILONA, Tótszentmárton, Felszabadulás út 63. – 8865; DUMA ZSOLT, Mezőkovácsháza, Ságvári ltp. 3/b. – 5800.

HATODIKOSOK LEVELÉT VÁRJUK: BALLA EDIT, Szeged-Mihálytelek, Egyenlőség u. 20. – 6710; VÉGH TAMÁS, Ajka, Ifjúság u. 5. – 8400; ERZSE ANDREA, Sümeg, Simon I. út 45. – 8330; CSAU CSILLA, Gödre, Vöröshadsereg u. 43. – 7386; VARGA MÁRIA, Egyek, Baross út 28. – 4069; SÁNDOR ERIKA, Domaszék, 947. – 6781; KÖNÖZSY KRISZTINA, Dorog, Bányász körönd 26. – 2510; VÍGH MÁRIA, Jászalsószentgyörgy, Wesselényi út 6/a. – 5054; LÉVAI KATALIN, Hajdúböszörmény, Erdélyi u. 118. – 4220; KIS TÜNDE, Komló, Április 4. u. 24. – 7300; CSEH MÁRIA, Soholce, Nibyanská ul. 106. okv. Komárno, 94617, Csehszlovákia; ZSÓTÉR ÁGNES, Ópusztaszer, Pm. 116. – 6767; GELETTA KATALIN, Budapest, Hunyadvár u. 12. – 1165; MÁJ CSABA, Karád, Gárdonyi út 11. – 8676; SZILVÁSI TÍMEA, Pécs, Fürst u. 7/e. – 7630; PAPP ÉVA, Arló, Hunyadi út 103. – 3663; HARANGOZÓ ERIKA, Feldebrő, Rákóczi út 36. – 3352; KIRNBAUER KATALIN, Egyek, Kuruc út 13. – 4069; BOGDÁNY ERZSÉBET, Bodrogszegi, Klapka Gy. út 24. – 3917; KOSZNOVSZKI MÁRTA, Pilisszentkereszt, Lenin u. 43. – 2098; GACSÁLYI KATALIN, Taktaharkány, Rákóczi út 61. – 3922; MILEJI ÉVA, Zalaegerszeg. Átalszegett út 230. – 8900; MEZEI ZSOLT, Fonyód, Ady út 31. – 8640; HORVÁTH ATTILA, Fonyód, Ady út 31. – 8640; KESZTYŰS ANDREA, Budapest, Orsolya u. 17. – 1204; KOVÁCS LÁSZLÓ, Kecskemét, Pázsit u. 12. – 6000.

HETEDIKESEK VAGYUNK: PATÁNYI KATALIN, Tata, Mező I. u. 18. – 2890; KOVÁCS KATALIN, Ózd, Bolyki főút 17/A. – 3600.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

82.1213 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kerekező nyomozók 9

82/20
XXXVII. ÉVF. • 1982. MÁJUS 27. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

Nyáron majd gyakran kiviszlek a rétre...

(A LEGKISEBB FALU CÍMŰ CIKKÜNK A 4–5. OLDALON)

FOTÓ: SZALAY BÉLA

„Márta néni órái szinte felüdülést jelentenek . . .!" Íme a bizonyíték

JÁTSZANI CSAK KOMOLYAN ÉRDEMES!

A pedagógusok munkája a társadalom létének egyik legfontosabb pillére. Mindannyiunk jövőjéért dolgoznak türelemmel, hozzáértéssel, szeretettel. Ezért köszöntjük őket tisztelettel ezen a napon!

Már jóval a pályaválasztás előtt elhatároztam, hogy tanítónő, vagy tanárnő leszek. Tudom, hogy elcsépelt szöveg, de számomra ez a munka hobby, sőt, öröm is egyben. Így kell lennie, hiszen idestova hetedik esztendeje tanítok történelmet és német nyelvet a XVI. ker. Csömöri úti általános iskolában, és mind a mai napig ugyanolyan örömmel megyek az órákra. Jó, tudom, hogy a hétéves gyakorlattól még nem számítok veteránnak, de ennyi idő után már „rutinmunkát" is végezhetnék . . .

Most jön az újabb közhely: mindkét tantárgyamat egyformán szeretem, és arra törekszem, hogy a gyerekek is ugyanilyen jókedvvel vegyenek részt a foglalkozásokon. A módszer egyszerű, és az istenért nehogy azt higyje valaki, hogy én találtam ki. Annyit játszunk, amennyit csak lehet! Aki már „németül" is tud nevetni, annak sokkal könnyebben megy a nyelv elsajátítása. Hogy komolytalanok lennének ezek a foglalkozások? Nem hiszem. Mert régóta ismerjük az alapvető igazságot: játszani csak komolyan érdemes!

Hogy ez mennyire igaz, arra vonatkozóan egyik tanítványomat idézem: „Márta néni órái szinte felüdülést jelentenek. Az ember úgyszólván észre sem veszi, hogy tulajdonképpen komoly és nehéz ismereteket sajátított el!" Egyszóval – barátok vagyunk. És ha bárki megkérdezné, hogy mire vagyok a legbüszkébb, hát erre. De ez persze huszadrangú kérdés ahhcz képest, hogy milyen gyakorlati előnyökkel jár mindez. Iskolánkban immár hagyomány, hogy minden nyáron az NDK-ba utaznak nyelvtagozatos tanulóink, illetve onnan jönnek Budapestre a levelezőtársak. Azt hiszem, semmi sem győzheti meg jobban ezeket a gyerekeket arról, hogy érdemes vállalni a tanulás nehézségeit, mint az, hogy játszani és nevetni is tudnak – tudunk – egymással . . .

Komoróczy Márta
1161 Budapest XVI. ker.
Csömöri út 32. Ált. Isk.

Megfelelő módszerrel a legnehezebb szavak

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

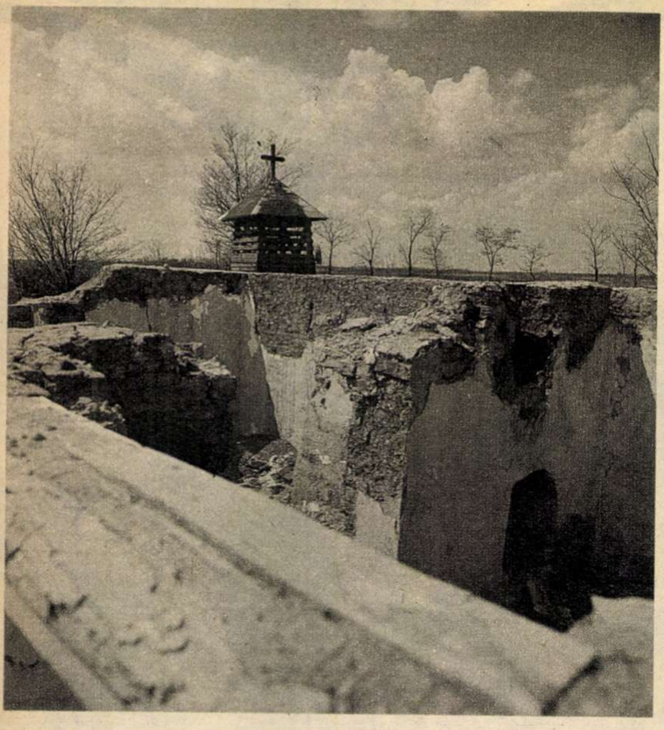

Az ország legkisebb faluja: Bökény. Huszonhat számozott házában negyvenen élnek.

A falu legidősebb embere a nyolcvanhárom esztendős Ördög Istvánné, a legfiatalabb a hároméves Földesi Mónika. Mindketten eltartottak. De amíg Ördög néninek nincs egyetlen hozzátartozója sem, addig Mónikát a szülői és testvéri szeretet veszi körül. Ördög néni már régóta a Varga családnál él, de ha ki akar ülni a ház elé, mindig eltipeg a sajátjához, pedig annak már omladoznak a falai.

A falu névadója Békén vezér volt, aki vitézeivel a Maros partját jelölte ki lakóhelyéül, s az első írásos emlék 1332-ben kelteződött. Bökény hajdan az ország legnagyobb települései közé tartozott, még abban az időben is, amikor „két kémény és három kapu után egy pár csizmával kellett az adót leróni”. Két templommal, kétparókiás pappal rendelkezett. Iskolája — amely 1970-ben az árvíz áldozata lett — a legrégibb „okosító” volt a környéken. Katedráján a kezdet kezdetén még mesteremberek álltak, hogy különféle mesterségekre tanítsák a gyerekeket.

A bökényiek azonban nemcsak jó takácsok, bognárok, kovácsok lettek, hanem kitűnően értettek a kasza karddá alakításához is. Meg lehetett őket találni Dózsa György seregében, s a törökverők között is. A határban emelkedő dombok, a hajdani tömegsírok bizonyítják, hogy félelmet nem ismerve aprították az ellenséget, utolsó leheletükig védték szülőföldjüket.

CSÖPI SZÓFOGADÓ

A mai fiúk sem tartoznak az anyámasszony katonák közé. Varga

dongájú legény, de egyedül is megrak szénával egy szekeret. Szőrén üli meg a lovat. Először egy stráfkocsi bakján, édesapja mellett pillantottam meg. Másnap a töltésen találkoztam vele, a vándorboltban vásárolt, amelynek érkezése itt várva-várt esemény. Ha dudál, fut mindenki a megrendelt áruért.

— Egy egész hónapra való kenyeret veszel? — kérdeztem mert zsákjába egymás után süllyesztette a cipókat.

Elmosolyodott.

— *Ugyan már. Nálunk nagy a család. Ördög nénivel öten vagyunk. Nemcsak puha kenyeret, néhány szárazat is rendeltem, hogy áztassak belőle a kutyámnak, meg a tyúkoknak.*

— Úgy hírlik, hogy te vagy az első bökényi fiú, aki az általános iskola elvégzése után nem mentél el innen.

— *Mentem volna, de nem vettek fel fodrásznak. Azt mondták gyenge vagyok hozzá. Pedig... Most az autószerelő szakmával próbálkozom.*

A másik bökényi legényt Molnár Imrének hívják. Ő még csak tízéves.

— *Én itthon maradok!* — mondta. Egyesek szerint Imi hamarabb tanult meg lovagolni, mint járni. Istállójukban két tüzes vérű deres rúgja a port, de számára a legkedvesebb hátas Csöpi, a szamár. Kis kordéjával egész nap vonszolja a lovak, a tehenek, a birkák takarmányát, de ha gazdájának szamaragolásra támad kedve, csak füttyent, és Csöpi máris ott virgonckodik körülötte.

— Iskolába is szamárháton jársz?

— *Akkor hajnalban kelhetnék. Csöpi ugyanis utál sietni. Busszal járok Magyarcsanádra.*

— És így mikor ébredsz?

Az egyiknek három kisbáránya született. De ennyi csak akkor maradhat meg, ha valamelyiket cumiból etetem.

CSILLA ÉS KATI

László Csilla és Varga Kati hetedik osztályosok. Csilla szülei Nagylakon dolgoznak, ő hosszú ideig a fővárosban, Kőbányán, a nagymamájánál lakott, egy éve, hogy ideköltözött. Gyakran van egyedül, unatkozik. Ha nem lenne mellette Tacsi, a kiskutya, és nem játszhatna a szomszéd kislánnyal, Mónikával, talán már el is szökött volna innen.

— *Szerencsére hamarosan elköltözünk. Csak ez a gyönyörű táj hiányzik majd* — mondta.

Varga Katinak egyszerűen nincs ideje unatkozni. Ha hazaér az iskolából, segít főzni édesanyjának. Ő gondozza az aprójószágokat, ás, kapál, palántát ültet a kertben. A fiúk szemében csinos kislány, a régi öregek szavaival szólva pedig „módos parti”. Három házuk van. Az egyik kerékpárján karikázik hétköznap, és megint a másikon ünnepnap.

— Törvényeink szerint nem is lehetne ennyi házatok.

— *Sok a jószág...*

— A jószágoknak vásároltatok házakat?

— *Inkább üresek legyenek? Más is így csinálja. Szinte mindenki áttér az állattenyésztésre.*

— Biztos megéri. Csak azt nem értem, hogy akkor miért mennek el az emberek? Egy 1973-as adat szerint tíz éve még hetvenen éltek Bökényben.

— *Miért maradnának? Itt csak munka van és magány. Meg a távol-*

A LEGKISEBB FALUBAN

A Csöpi-fogat. Molnár Imi szamarával takarmányt visz a kisbárányoknak

lok a várost választják. Nálunk se cukrászda, se művelődési ház, de még egy mozi sincs. Csak a tévé és a Maros-part.

— Tehát te is elkészülsz innen?

— *El. De visszajövök, mert a Maros-partnál számomra nincs szebb hely.*

CSIGÁT LÁTNI KELL!

Szólásmondás szerint: „a legkisebb a legkedvesebb". Csakhogy Bökény esetében ez nem igaz! Pedig minden amellett szól, hogy ezt a csöppnyi falut nagyon kellene szeretni és védeni. Történelmi ereklye. Múltja a múltunk. És... Hogy is mondta Mátó néni?

— *A bökényi levegő gyógyszer. Én itt gyógyultam ki az asztmámból. Nemrég idejött egy asszony is, aki ugyancsak ebben a betegségben szenvedett, de most már nem fullad, nem köhög.*

Egy biztos. Bökény telei nagyon enyhék, és talán sehol máshol nem süt annyit és olyan melegen a nap, mint itt. Környezete rabul ejti a tekintetet. A Csigának nevezett Marosparti rész, a természet „Terülj, terülj asztalkám!"-ja.

Elsősorban a KISZ, a megyei úttörőelnökség figyelmébe ajánlom Bökényt. A fiatalok összefogásával meg lehetne menteni, a hétvégi kirándulások központjává lehetne kiépíteni. Rácz Sándor, a makói Kun Béla Általános Iskola tanára már megtette az első lépést. Az egyik házban múzeumot rendezett be.

Addig kell tenni valamit, amíg nem késő. Mert lehet, hogy néhány év múlva már csak Bökény romjaihoz zarándokolhatunk el.

Faragó György

Kati és „hétköznapi" kerékpárja. Amióta jó az idő, ezen jár Magyarcsanádra, az iskolába

Itt a vándorbolt! Érkezése a kis falu egyik legnagyobb eseménye. Ha dudál az autó, fut mindenki a megrendelt

Indul az őszinteség rovata – ígértük, s azóta szüntelenül érkeznek a kérdések Bizalom doktornőhöz, dr. Lux Elvira pszichológushoz. Bár lapunk a nyári szünetben nem jelenik meg, ennek ellenére várjuk újabb leveleiteket. Szeptemberben folytatjuk a válaszadást. Sőt, szeptemberi Kristály magazinunkban is nagy teret szentelünk a doktornő tanácsainak.

S. O. S.: *Azzal a fiúval, aki tetszik neked, háromszor néztetek egymás szemébe, s ez neked elég volt ahhoz, hogy beleszeress. Ezt elhiszem, hiszen gyakran egyetlen pillanat is elég ahhoz, hogy valakit rokonszenvesnek vagy ellenszenvesnek találjunk. Azt írod, tudod, hogy hol lakik, s gyakran sétálsz arra, abban a reményben, hogy megláthatod. Megértelek, sőt, „drukkolok" neked, hogy meglásd. Vajon mit tennél, ha egyszer szembetalálkoznátok? Remélem, nem szólítanád le! Ez nem tetszik a fiúknak, szeretnek ők kezdeményezni, s amelyik nem szeret, az nem is igazán „jó fej". Várd meg, amíg ő kezdeményez, amíg ő keresi a veled való találkozást. Akkor biztos lehetsz abban, hogy te is megtetszettél neki, s nem felejtett el akkor sem, ha már nem is jár a ti iskolátokba. Ezt viszont sem kierőszakolni, sem siettetni nem szabad, akkor sem, ha nagyon szeretnéd, hogy „mentsék meg a lelkedet". Tudod-e, hogy az S. O. S. ezt jelenti magyarul?*

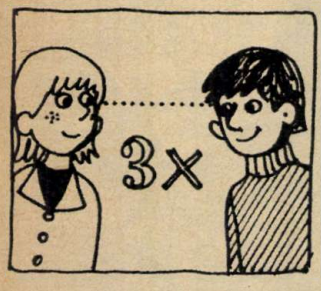

B. TIBOR: *Azt írod, „van egy nőm", s mégsem tudod, szeret-e? Nem inkább arról van szó, hogy van egy kislány, aki tetszik neked? Egy kislány, akit ismersz, akiről tudsz is egyet-mást, csak a számodra legfontosabbat nem, hogy ő szeretne-e veled járni, hogy ő tudja, hogy te szerelmes vagy belé? Megmondtad már neki, vagy csak észrevette rajtad? Ha még nem szóltál az érzelmeidről, valld meg neki és kérdezd meg tőle, hogy ő mit érez irántad. Ő az, aki mindenkinél pontosabb választ tud adni neked.*

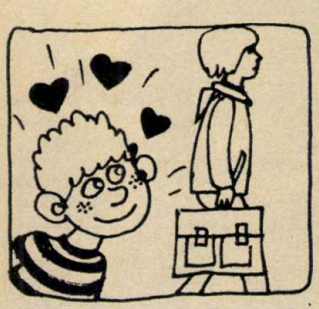

ÁLOM: *Szeretsz egy fiút, de nem tudod, hogy ő szeret-e téged. Neked nem ajánlom azt a megoldást, hogy kérdezd meg tőle, mert te lány vagy. Inkább azt ajánlom, hogy figyeld meg a veled szembeni viselkedését. Elsősorban azt, hogy keresi-e az alkalmakat arra, hogy találkozzatok. Ha igen, ez az első biztos jele annak, hogy érdeklődik irántad, tetszel neki, szeret. Amikor pedig találkoztok, figyeld meg, érdeklődik-e a dolgaid, problémáid iránt. Ne csak álmodozz róla, mert hajlamosak vagyunk arra, hogy képzeletben olyan tulajdonságokkal is felruházzuk azt, aki tetszik nekünk, amelyekkel nem is rendelkezik. Olvastad már Vörösmarty Mihály: A merengőhöz című versét? A versből sok mindent megtudhatsz az álmodozásról és a valóságról; a fiú érzelmeiről pedig akkor szerzel valósághű képet, ha figyelsz arra, hogyan viselkedik veled, s ebből kiolvashatod*

SZÖRNYEK: *Lehet, hogy krimit néztél a tévében, vagy sci-fit olvastál, s azért álmodtál szörnyekről. Néha valóban ijesztőek tudnak lenni álmaink, de azért hasznuk is van ám! Álomkép formájában sok belső, a tudat számára ismeretlen feszültség oldódik fel, szinte rendeződik. Van egy kedves barátnőm, aki gyakran mondja: „Már megint kiálmodtam egy csomó feszültséget magamból." Próbálj meg így „viszonyulni" álmaidhoz, s akkor nem fogsz tőlük annyira félni, hogy még nappal is borzadva gondolj rájuk.*

IGAZSÁGTALANSÁG: *Életünk során gyakran előfordul velünk, hogy úgy érezzük, igazságtalanul bántak velünk. Különösen ebben a korban nagyon érzékeny az ember, a serdülők igazságérzete már igen fejlett. De ez mégsem jelenti azt, hogy neked mindig igazad van. Őszinte véleményemet kérted, hát íme: nem neked volt igazad! Már biztosan túl vagy az első felháborodáson, tehát hideg fejjel gondold végig még egyszer az egész dolgot. Remélem, magad is belátod, hogy nem volt igazságtalan a büntetés...*

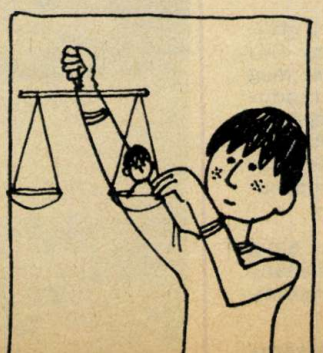

ÖRÖK BARÁTSÁG: *Megrendült benned az örök barátságba vetett hit, mert Ildikó nem veled ment moziba, hanem Jutkával uszodába. Ő nem neheztel rád, mert nem mentél velük úszni? A barátság nagyon fontos dolog, mozinál, úszásnál és apró megnemértéseknél is sokkal fontosabb, nem szabad sértődéssel elrontani. Akkor lesz — akár életre szólóan is — tartós, ha megbocsátunk egymásnak, alkalmazkodunk egymáshoz, elnézzük egymás hibáit, hiszen „semmi sem tökéletes — sóhajtotta a róka..." Ismered Saint Exupery: A kisherceg című meséjét? Olvasd el! Csodálatos példázat a barátságról.*

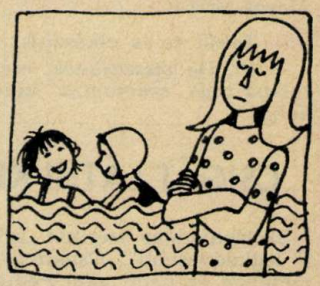

SYMPHONIA: *Ugye, magad sem gondolod komolyan, hogy attól leszel „nagyfiú", ha cigizel? Pedig, amint írod, nem is ízlik! Ilyenkor, a serdülőkorban kezd kialakulni az ember egyénisége, önálló gondolkodásmódja. S ebben máris egyéniség lehetsz: csak azért ne gyújts rá, mert más is ezt csinálja!*

MELYIKET SZERESSEM? *Szüleid válni készülnek, és te nem tudod, melyikükkel maradj, hiszen mindkettőjüket egyformán szereted. Tőled várják a döntést, de egyiket sem szeretnéd megbántani. Igazad van, bármelyikük mellett maradsz is, a másiknak fájni fog. Próbáld meg ezt a kérdést úgy végiggondolni, mintha nem is rólad lenne szó. Beszéld meg velük, mit gondolnak, melyikük életformája lesz inkább megfelelő egy tizen-*

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

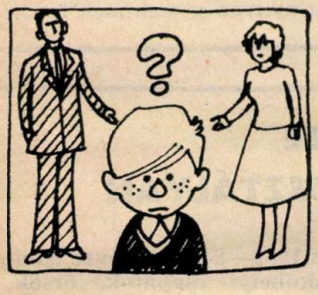

melyiküknek jelent kisebb gondot az elhelyezésed, a veled való foglalkozás. Mindketten elmondják majd, hogy mit tudnak neked a jövőben biztosítani, s annak az ajánlatát fogadd el, aki semmivel sem ígér többet, mint amit eddig ígéret nélkül is teljesített. Érzelmileg nem kell választanod, hiszen szeretetedből továbbra is jut mindkettőjüknek elegendő, igaz?

MI A MEGOLDÁS? *Együtt jársz egy fiúval, de nem mersz vele csókolózni, mert még nem tudsz csókolózni. Nem kell szégyellned, hogy „kezdő" vagy, egyszer mindenki az volt! Az első csók nagyon fontos élmény egy fiatal lány életében, emléke megmarad. Ezért nem mindegy, hogy kit ajándékozol meg vele. A fiú, ha szeret téged, sem kinevetni, sem elítélni nem fog azért, mert „ügyetlen" vagy. Kevésbé lenne jó véleménnyel rólad, ha nagyon gyakorlott lennél. Az is lehet, hogy még ő sem „mestere" a csókolózásnak. Nem biztos, hogy a fiúk mindent „jobban tudnak". Még az is lehet, hogy neki is ez lesz az első csókja. Azonban, ha nem is így van, de mégis kicsit ügyetlenebb*

PULYKATOJÁS: *Láttál már pulykatojást? Nekem tetszik, de hát ez ízlés dolga. Vajon te adtad ezt a nevet — és egyben jeligét is — magadnak? Én kislány koromban nagyon szerettem volna szeplős lenni, mert nekem éppen egy olyan fiú tetszett, akit szeplőssége miatt — hozzád hasonlóan — Pulykatojásnak csúfoltak az iskolában. Úgy gondoltam, ha én is szeplős lehetnék, talán észrevenne és tetszenék neki, mert olyan vagyok, mint ő. Sok év múlva — felnőttként — találkoztunk, véletlenül. Kerestem a szeplőit, de sehol sem voltak már. Kinőtte!*

NAGYFIÚ — KISLÁNY: *Ismered ezt a katonanótát: „Nem a világ az a három esztendő..." Szerintem, ez a korkülönbség éppen a legjobb lány és fiú között. A lányok valóban hamarabb érnek, mint a fiúk. Nézz csak körül az osztályban. A veletek egykorú srácok között mennyi akad, aki testileg-lelkileg fejletlenebb a lányoknál. Én még azt is el tudom képzelni, hogy a három év korkülönbség ellenére is te*

NYÍRSÉG: *A problémád, sajnos, nemcsak a nyírségiek gondja. Sok gyerek érzi szerencsétlennek magát apja iszákossága miatt. Más fiú is szégyenli, ha neki kell a kocsmából hazacsalogatnia az apját. Amikor érte kell menned, gondolj arra, hogy nem neked, hanem azoknak van szégyellnivalójuk, akik ott iddogálnak. Ne süsd le a szemed, inkább nézz körül, s lásd meg, hogy a jól ismert arcok mennyire eltorzulnak a sok ital hatására. Figyeld meg, némelyikük hogy kivetkőzik emberi mivoltából. Figyelj, s egész életedre jól jegyezd meg, hogy milyennek nem szabad lenned soha!*

ANTIBÉBI: *Szép tőled, hogy aggódsz a mamád egészségéért. Azonban nem kell félned, a felnőtt női szervezetben a fogamzásgátló tabletta — általában — nem okoz zavart. Különösen nem kell féltened a mamádat, ha már úgysem akar több gyereket szülni. Ha azonban valami panasza mégis akadna, biztosan elmegy orvoshoz, aki segít a probléma megoldásában.*

KERTI TÖRPE: *Ajándékod talán mégsem volt annyira giccses, mint egy kerti törpe. Örömöt akarült. Ne légy szomorú: „ízlések és pofonok különbözőek".*

BICIKLISTÁK: *Akkor lesztek szerencsések, ha megvárjátok, amíg a biciklivel száguldozó fiúk érdeklődéssel lassítanak le mellettetek, sőt, egy diákszerelemnyi időre meg is állnak.*

PISTI: *Amiért a házmester bácsi púpos, azért még nem kell félned tőle. Hidd el, a „lelki púposság" sokkal ártalmasabb lehet.*

AUTÓBUSZOS LÁNY: *Ezt a jeligét én találtam ki számodra, mert te elfelejtettél jeligét írni. Ezzel nem vagy egyedül! Választ vártok, de nemcsak aláírni felejtitek el a levelet, hanem a jelige is kimarad, így aztán nekünk jut a fejtörés, hogy milyen jelige alatt írjuk a választ; ráismertek-e a válaszból kérdéseitekre. Te, „autóbuszos lány", azt szeretnéd tudni, hogy szerelmes vagy-e a fiúba — aki mellett háromnegyed órát ültél az autóbuszon —, vagy csak megtetszett neked? Erre bizony én nem tudok válaszolni, te válaszolj nekem: „Szerelmes vagy belé?" Így szeretnék segíteni neked abban, hogy egy kis önvizsgálat útján magad fejtsd meg érzelmeid rejtélyét.*

ZSIBONGÓ

LOVASTENISZ

A kép láttán a szó szoros értelmében meglódul az ember képzelete. Óriási méretű teniszpályán lóháton nyargalnak a teniszezők a labdák után. Villámgyors röpték, miközben az ágaskodó paripák egymásra fújnak. Hej, micsoda látványosság lenne mondjuk egy Borg—McEnroe összecsapás így, lóháton, nyeregben.

Mindez persze a fantázia játéka. A teniszezők maradnak a földön. Egy új játékról van szó, az úgynevezett „polocross"-ról, ami ugyancsak a fantázia szülötte, egyesek szerint a túlságosan is pihent agyúak fantáziájáé. Hát ez már csak így szokott lenni, ha az ember ahhoz is rest, hogy hagyományos módon mozogjon, akkor addig erőlteti az agyát, amíg ki nem fundál valamilyen faramuci újdonságot, aminek legalább az az előnye

KOCOGÓ-BOLT

A tatabányai gyerekek, no meg a felnőttek örömére, megnyílt az ország első kocogóboltja, ahol tréningruhák, cipők, különböző sportfelszerelések között válogathatnak a futni vágyók. A Los Angeles-i olimpia tiszteletére meghirdetett Sam-futás (Sam — Samu, a vidám sasfióka lesz a következő olimpia kabalája) részvevőinek két év alatt 30, 50 vagy 100 alkalommal kell megtenniük a kétkilométeres távot — a jó felszerelésben ez nyilván gyerekjáték lesz.

VÍKEND BÖRZE A RÁDIÓ IFJÚSÁGI OSZTÁLYÁN

Játszani hívunk benneteket! No, nem most, hanem szeptembertől. Töltsük együtt a szombatokat — klasszul, ahogy ti szeretnétek.

Játszhat velünk bárki, aki már töri a fejét szabad szombat ügyében, aki képes maga mellé legalább 5 társat verbuválni, aki szeret paprikáskrumplit főzni, sportolni, kirándulni, vagy éppen segíteni másoknak, vagy csak belelapozni egy jó könyvbe, megnézni egy kiállítást, netán zenét hallgatni.

És hogy vérre is menjen a játék: pontszerző versenyt hirdetünk az 1983—84-es tanévre iskolák, lakóhelyi csapatok, őrsök, barátok számára!

Mi, hetente jelentkezünk majd és javasolunk nektek programot, feladatot. Minden olyan (legalább 6 fős) csapat nevezését elfogadjuk, akik levélben jelzik játékos kedvüket. Írjátok meg azt is, milyen ötleteitek vannak a szabadidő okos eltöltésére, mit tudtok vagy mit szerettek csinálni a legjobban.

Várja jelentkezéseteket a Víkend Börze. Címünk: Magyar Rádió Ifjúsági Osztálya, Budapest — 1800

TIRITARKA — KISDOBOSOKNAK

Szereted a kalandos képtörténeteket? Szívesen fejtesz meg rejtvényeket? Mulattatnak a tréfás versek, jelenetek? Szeretsz társasjátékozni?

Ha igen, akkor keresd a Tiritarka Gyermekmagazint, a Kisdobos nyári kiadványát. Július elején érdeklődd meg, vehetsz-e már? Más is észreveszi az újdonságokat, másnak is öröme telik a furcsaságokban, ötletekben, kalandokban, vidámságban. Vigyázz, el ne fogyjon a Tiritarka Gyermekmagazin épp az orrod előtt!

KISFILMES?

Az egykori dokumentumfelvétel a világ — állítólag — legnagyobb méretű fényképezőgépét ábrázolja. Ebből ítélve nyugodtan megállapíthatjuk, hogy akkoriban kutyakeserves lehetett a fotóriporterek dolga. A képből nem derül ki, hogy kisfilmes volt-e a masina vagy nem. Sőt, arról sem árulkodik, hogy mekkora újság kellett az általa készített fotók közléséhez. Csak egy dolog bizonyos; a gép nem a miniatürizálás jegyében született.